

Yli-Olhavan tuulivoimahankkeen täydennys

YVA-selostusvaiheen (täydennys) lausunnot ja mielipiteet

Lausunnot

Fingrid Oyj

Fingrid Oyj on valtakunnallinen kantaverkkoyhtiö, joka vastaa Suomen sähköjärjestelmän toimivuudesta sähkömarkkinalain perusteella sille myönnetyn sähköverkkoluvan ehtojen mukaisesti. Yhtiön on hoidettava sähkömarkkinalain edellyttämät velvoitteet pitkäjänteisesti siten, että kantaverkko on käyttövarma ja siirtokyvyltään riittävä.

Fingridillä ei ole lausuttavaa täydennyksestä. Huomiona muistutamme kuitenkin, että tässä YVA-menettelyä koskevassa lausunnossa ei oteta kantaa esitettyihin teknisiin ratkaisuihin.

Sähköaseman tai voimajohtojen läheisyyteen sijoittuvasta rakentamisesta tulee pyytää Fingridistä erillinen risteämälausunto. Risteämä voi olla esimerkiksi tie, katu, maanmuok-kaustoimenpide, rakennelma tai rakennus, joka sijoittuu voimajohdon tai sähköaseman läheisyyteen. Pyydämme toimittamaan lausuntopyynnön ensisijaisesti verkkosivun kautta www.fingrid.fi/kantaverkko/maankaytto-ja-ymparisto/luvat-ja-lausunnot tai tarvittaessa sähköpostilla risteamalausunnot@fingrid.fi.

Muiden kuin Fingrid Oyj:n omistamien voimajohtojen osalta teidän tulee pyytää erillinen lausunto voimajohtojen omistajilta.

Iin Metsänhoitoyhdistys

Iin Metsänhoitoyhdistyksen mielestä Yli-Olhavan tuulivoimapuiston sähkönsiirtoreitit aiheuttavat kohtuutonta haittaa alueen maanomistajille ja asettavat heidän hyvin eriarvoiseen asemaan verrattuna varsinaisen tuulivoimapuistonkaava-alueen maanomistajiin.

Kaava-alueen ulkopuolella sähkölinjojen alle jäävät maat korvataan maanomistajille lunastuslain mukaisesti. Lunastuslaista johtuen maksettavat lunastuskorvaukset ovat ole-mattoman pieniä verrattuna kaava-alueella tuulivoimatoimijan maksamiin maanvuokriin. Sähkönsiirtoa pitäisikin tarkastella kokonaisuutena ja ulottaa maanvuokran piiriin kaikki sähkölinjojen alle jäävät maat tuulivoimapuiston sähköasemilta aina valtakunnanverkon liityntäpisteeseen saakka.

Sähkönsiirtoa on pääosin suunniteltu tehtäväksi leventämällä olemassaolevia johtokäytäviä ja sijoittamalla useita linjoja vierekkäin samaan johtokäytävään. Tämä menettely kohdistaa rasiitteen aina samoille tiloille ja maanomistajille. Itse YVA-menettelyssä pitäisi myös tarkastella enemmän vaihtoehtoisia sähkönsiirtoreittejä, näitä vaihtoehtoja ovat alueen maanomistajat aktiivisesti yrittäneet nostaa selvityksien piiriin, mutta tulokset ovat jääneet laihoiksi.

Ilmatieteen laitos

Ilmatieteen laitoksella ei ole lausuttavaa, koska kyseessä on sähkönsiirto ja se ei vaikuta tutkahavaintotoimintaamme.

Luonnonvarakeskus (Luke)

Luonnonvarakeskuksella ei ole lausuttavaa asiasta.

Pohjois-Pohjanmaan liitto

Hankkeen suhde voimassa oleviin vaihemaakuntakaavoihin

Pohjois-Pohjanmaalla on neljä lainvoimaista maakuntakaavaa: 1.–3. vaihemaakuntakaavat ja Hankikiven ydinvoimamaakuntakaava. Pohjois-Pohjanmaan maakuntakaava (2006) on kumoutunut 3. vaihemaakuntakaavan saatua lainvoiman KHO:n päätöksellä 17.1.2022. Lainvoimaisissa vaihemaakuntakaavoissa suunnittelualueelle ja sen läheisyyteen on osoitettu tuulivoimaloiden alueet tv-1 308 ja tv-1 311, jonka alueille Yli-Olhavan tuulivoimahanke sijoittuu, Tuomelan sähköasema en-merkinnällä, 400 kV:n pääsähköjohdotomerkintä nykyisille kantaverkon voimajohdoille ja ohjeelliset 400 kV:n pääsähköjohdotomerkinnät Fingridin suunnitteleuille Petäjäskoski-Nuojuankankaan (400+110 kV) ja Pyhänselkä-Keminmaa (400 kV) voimajohdoille.

Hankkeen suhde vireillä olevaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavaan

Pohjois-Pohjanmaan liitossa on vireillä energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan laatiminen. Yhtenä merkittävänä teemana Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavassa tarkastellaan maakunnan tuulivoiman kokonaisuutta, uusia potentiaalisia tuulivoima-alueita ja sähkönsiirtoa maakunnassa. Lisäksi energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavassa osoitetaan myös valtioneuvoston 18.11.2021 päätöksen mukaiset valtakunnallisesti arvokkaat maisema-alueet (VAMA 2021) ja uuden luokittelun mukaiset pohjavesialueet (Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus), vuosina 2019-2023 kartoitetut ja päivitetty perinnebiotoopit (Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus ja Metsähallitus) ja uutena kehittämisperiaatemerkinä kaasuputken yhteystarve.

Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan kuulemisaineisto (kaavaluonnos) oli nähtävillä 8.8.-23.9.2022. Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan ehdotusvaiheen maankäyttö- ja rakennusasetuksen mukainen (MRA 13 §) viranomaiskuuleminen järjestetään 10.1.-23.2.2024. Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan ehdotusvaiheen julkinen kuuleminen on syksyllä 2024 ja tavoiteaika energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan hyväksymiskäsittelylle on loppuvuodesta 2024. Viranomais ehdotuksen kaavaaineisto löytyy maakuntakaavoituksen julkisilta verkkosivuilta <https://www.pohjois-pohjanmaa.fi/kehittaminen/maakuntakaava/ilmastomaakuntakaava/>.

YVA-selostuksen täydennystä koskevassa selostusraportissa oli ote Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan luonnoksen ja lainvoimaisten maakuntakaavojen yhdistelmäkartasta (21.6.2022). Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan luonnoksessa kaavakartalle on lisätty Hervan sähköasema en - merkinnällä ja 400 kV:n pääsähköjohdon yhteystarpeet Yli-Olhavan tuulivoimapuistojen osa-alueilta Hervan sähköasemalle. Luonnosvaiheessa Yli-Olhavan tuulivoimapuiston alueelle on osoitettu uudet laajemmat tuulivoimaloiden alueet (tv-1 382 ja tv-1 383).

Energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan viranomaisehdotuksessa (19.12.2023) luonnoksessa osoitetut tv-alueet tv-1 382, tv-1 383 ja tv-1 309 kumotaan ja alueelle palautetaan lainvoimaiset tv-1 308 ja tv-1 311-alueet. Sähkönsiirron maakuntakaavamerkinnot pysyvät samoina.

Yli-Olhavan tuulivoimapuiston täydennetty sähkönsiirtoratkaisu tukeutuu Pohjois-Pohjanmaan lainvoimaisiin vaihemaakuntakaavojen ja vireillä olevan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan viranomaisehdotuksen kaavamerkintöihin ja suunnittelumääräyksiin.

Hankkeen vaikutusten tarkastelu

Sähkönsiirron ratkaisut tuottavat merkittäviä vaikutuksia tuulivoimapuistojen ulkopuolelle. Pohjois-Pohjanmaan liitto pitää hyvänä asiana, että hankkeen sähkönsiirtoratkaisussa voidaan hyödyntää yhteisiä johtokäytäviä ympäristövaikutusten minimoimiseksi.

Pohjois-Pohjanmaan energia- ja ilmastovaihemaakuntakaavan viranomaisehdotukseen on täydennetty yleisiä tuulivoiman suunnittelumääräyksiä sähkönsiirron osalta siten, että ”lähekkäin sijoittuvien tuulivoima-alueiden liittäminen sähköverkkoon on ensisijaisesti keskitettävä samaan tai olemassa olevaan johtokäytävään ja yhteispylväisiin, yhteistyössä muiden energiantuotannon hankealueiden kanssa”.

Pohjois-Pohjanmaan liitto pitää YVA-menettelyn täydennystä koskevaa vaikutusten arviointia asianmukaisena. Matalampi yhden virtapiirin 400 kV:n voimajohto vähentää maiseen ja linnustoon kohdistuvia vaikutuksia korkeampaa vapaasti seisovaa kahden virtapiirin 400 kV:n voimajohtopylväsratkaisua verrattaessa. Pylväsmalli mukailee Fingridin suunnitteleminen voimajohtojen pylväskorkeutta, ja maisemassa näkyvä muutos on hillitympi kuin käytettäessä korkeampaa ja erityyppistä pylvästyyppeä.

Voimajohtojen sijoittelussa tulee huomioida, että alueen tiestöä voidaan käyttää tuulivoimaloiden komponenttien kuljetukseen. Tämä on tuotu hyvin esiin YVA-selostuksen täydennysraportissa.

Hervan sähköasema on tunnistettu useamman vireillä olevan tuulivoimapuiston liityntäpisteeksi. Nämä tuulivoimahankkeet sijoittuvat pääsääntöisesti Hervan sähköaseman itäpuolelle, jolloin niiden liityntäjohdot Hervan sähköasemalle sijoittuisivat lähemmäksi Petäjäs-koski-Nuojuankankaan 400 kV:n suunniteltua 400 + 110 kV:n voimajohtoa ja Yli-Olhavan tuulivoimapuiston sähkönsiirron vaihtoehtoja SVE4-6. Hervan sähköaseman ympäristössä voi silloin olla painetta vieläkin leveämmälle johtoaukealle.

Pohjois-Pohjanmaan museo, arkeologia

Yli-Olhavan tuulivoima-alueilla on tehty arkeologinen inventointi vuonna 2018 ja inventoinnin täydennys vuonna 2020. Nyt käsiteltävistä voimajohtolinjoista osa on inventoitu

Petäjäskoski - Nuojuankangas 400 + 110 kV-voimajohtohankkeen yhteydessä vuonna 2020 ja Pyhänselkä-Keminmaa 400 + 110 kV-voimajohtohankkeen yhteydessä vuonna 2017.

Museo on käynyt läpi alueelta tuotetun lidar 5p -aineiston. Esitettyjen voimajohtoreittien kohdalta tai niiden läheisyydestä ei ole havaittavissa anomalioita, jotka viittaisivat voimajohtoreiteillä sijaitseviin ennestään tuntemattomiin arkeologisen kulttuuriperinnön kohteisiin. Tästä poikkeuksena on yksi tervahauta (*Vittakangas*, muinaisjäännöstunnus 1000050302), joka on havaittavissa niin lidar 5p-aineistossa kuin ns. LIDARK-aineistossa, joka koostuu laserkeilatuilta alueilta tekoälymallin avulla tunnistetuista tervahautoista ja hiilimiiluista. Kohde on viety muinaisjäännösrekisteriin mahdollisena muinaisjäännöksenä, ja se sijaitsee itäisemmällä voimajohtoaukealla tai aivan sen välittömässä läheisyydessä. Mikäli kohde pystytään ottamaan huomioon YVA-selostuksessa ja myöhemmässä suunnittelussa, ei museo edellytä alueella tehtäväksi arkeologista inventointia.

YVA-selostuksen täydennykseen tulee lisätä vaikutusten arvio kohteeseen *Vittakangas*, sillä kohde sijaitsee joko johtoaukealla tai aivan sen läheisyydessä. Arvioinnissa tulee kiinnittää huomiota pylväspaikkojen sijoittelun ja rakentamisen aikaisten vaikutusten lisäksi niin voimalinjan rakenteiden vaikutuksiin, rakentamisen aikaisiin vaikutuksiin kuin voimalinjan käytön aikaisiin vaikutuksiin. Rakentamisen aikaisissa vaikutuksissa tulee ottaa huomioon myös kuljetus- ja ajoreitit ja varastointialueet. Voimajohtolinjan käytön aikaisia vaikutuksia muinaisjäännöksiin voivat aiheuttaa esimerkiksi voimajohtolinjan hakkuut ja rai-vaukset sekä voimajohtolinjan huoltotoimenpiteet ja lopulta voimajohtolinjan käytöstä pois-tamisen aikaiset purkutoimenpiteet. Kohde tulee myös lisätä YVA-selostuksen karttoihin ja karttaliitteisiin.

On huomattava, että voimajohtohankkeessa pylväspaikkojen sijoittelun hyvällä suunnitte-lulla voidaan pienentää muinaisjäännöksiin aiheutuvia vaikutuksia. Koska YVA:n yhtey-dessä pylväspaikkoja ei esitetä, tulee hankkeen jatkosuunnittelussa kuulla alueellista vas-tuumuseota pylväspaikkojen sijoittelun osalta. Yleisesti ottaen arkeologisen kulttuuriperin-nön säilymisen kannalta pylväitä ei tule sijoittaa siten, että arkeologisen kulttuuriperinnön kohteita jäisi harusten väliselle alueelle. YVA-selostuksessa tulee myös tuoda esille, että yksi keino välttää arkeologisen kulttuuriperinnön kohteiden vahingoittuminen on niiden huolellinen merkitseminen maastoon.

Koska tervahauta *Vittakangas* sijaitsee voimajohtolinjalla tai sen välittömässä läheisyy-dessä, on luvussa 6 hyvä tuoda esille myös muinaismuistolain (295/1963) 11 § mukainen kajoamislupamenettely.

Pohjois-Pohjanmaan museolla ole muuta huomautettavaa Yli-Olhavan tuulivoimapuiston sähkönsiirron YVA-selostuksen täydennyksestä.

Suomen Erillisverkot Oy

Hankkeella ei ole vaikutusta Suomen Erillisverkot Oy:n Verkko-operaattoripalvelut liiketoi-mintaan.

Telia Finland Oyj

Telia Finland Oyj:llä (Telia) ei ole tuulivoimahankkeesta huomautettavaa, mutta jatkossa hankkeen vaikutusalueelle ei voida rakentaa radiolinkkijärjestelmiä.

Hankkeen sähkönsiirto johdoista pitää tehdä erikseen vaarajänniteselvitys lähellä olevien Telian kaapeleiden osalta (risteämät ja rinnakkain kulkevat johdot).

Väylävirasto

Väylävirasto muistuttaa, että kaapeleiden ja johtojen sijoittamisessa tiealueelle noudatetaan, mitä liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain (503/2005) 42 §:ssä ja 42 a §:ssä säädetään. Rakennettaessa voimajohtoa maanteiden yhteyteen tulee noudattaa Väyläviraston "Sähkö- ja telejohdot ja maantiet" -ohjeen (Liikenneviraston ohjeita 3/2018) lisäksi Liikenneviraston 12.10.2018 antamaa määräystä johtojen ja rakenteiden sijoittamisesta maantien tiealueelle (LIVI/44/06.04.01/2018). Ohjetta tulee noudattaa siinäkin tapauksessa, että uusi johto rakennetaan olemassa olevan johdon rinnalle.

Voimajohtorakenteiden kuljetuksissa on tärkeää kiinnittää erityistä huomiota liikenneturvallisuuteen, sillä suuret rakenteiden osat voivat esimerkiksi haitata näkymiä. Mikäli johdon rakentamista tai esim. siihen liittyviä kuljetuksia varten tarvitaan joitakin erityisjärjestelyjä, kuten liittymien avartamista tai näkemäalueiden laajentamista, toimenpiteet suunnitellaan ja toteutetaan hankkeesta vastaavan kustannuksella. Tämä koskee myös mahdollista valaisinpylväiden ja liikennemerkkien väliaikaista siirtoa. Jos tierakenteiden vahvistamiselle todetaan tarvetta, toimenpiteet suunnitellaan ja toteutetaan hankkeesta vastaavan kustannuksella.

Väylävirasto huomauttaa, että ajantasainen ohje on aina tarkistettava ohjelueluettelosta Väyläviraston verkkosivuilta (<https://vayla.fi/palveluntuottajat/ohjelueluettelo>).

Maanteiden osalta lausuu tarkemmin Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen L-vastuualue.

Yli-Olhavan kylätoimikunta, Yli-Olhavan maamiesseura, Yli-Olhavan metsästysyhdistys ry, Tauno Herman Korpelan hirtiseurue (yhteinen lausunto)

Enersense Oy (entinen Megatuuli Oy) suunnittelee tuulivoimahanketta lin Yli-Olhavan alueelle. Hankkeen kaavamenettely ja ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA) on toteutettu YVA-lain (252/2017) mahdollistamana yhteismenettelynä YVA-laki 5 §). Menettelyssä on kaavoituksen yhteydessä laadittu myös hankkeen YVA. Hankkeen sähkönsiirron suunnitelmissa on tapahtunut muutoksia YVA-selostuksen ja kaavan valmistumisen jälkeen. **Fingrid Oyj:n Hervaan suunnitteleman sähkönsiirtoaseman paikka on valittu** ja Fingrid edellyttää tuulivoimapuiston liittymistä Hervan sähköasemalle 400 kV:n ilmajohtolla.

Tässä prosessissa arvioidaan ja tässä kannanotossa lausutaan lin Yli-Olhavan tuulipuiston linjarakentamisen ympäristövaikutuksista. Koska linjojen sijoittuminen on täysin riippuvainen Finngridin osoittamasta liittymäpaikasta, on asianmukaista ja jopa välttämätöntä ottaa kantaa myös Hervan sähköaseman sijoituspaikkaan.

1. Fingrid Oyj:n on käsityksemme mukaan valinnut Hervan sähköaseman paikan. Sähköaseman "olemassaolo" on ilmentynyt linjahankkeissa, joissa Hervan sähköaseman sijainti on annettu olemassaolevana totuutena, mutta mm. sähköaseman vaikutuksista tai sijoittamisen perusteista ei ole kerrottu mitään. Tämä sähköasema **määrittelee ja ohjaa kaikki** linjarakentamisen ympäristövaikutukset Kuivaniemi-Pudasjärvi-li välisellä alueella. Tuulija aurinkopuistojen sähkölinjojen liittymäpisteet osoitetaan kaikki samaan kohteeseen

Hervan sähköasemalle. Fingrid ei ole esittänyt myöskään vaihtoehtoisia sähköaseman sijaintipaikkoja kyseiselle alueelle, jotta vaihtoehtojen ympäristövaikutukset, tarkoituksenmukaisuus jne. olisi voitu arvioida.

Yli-Olhavan tuulivoimapuiston osayleiskaavaluonnoksen kaavaselostuksessa sanotaan: ”Fingridin suunnitteleminen sähköasemien vaikutukset selvitetään erillisessä menettelyssä Fingridin toimesta.” Miksi sähköaseman vaikutuksia ei ole arvioitu? Onko olemassa Pohjois-Pohjanmaan ELY:n tai muun tahon päätös, ettei Hervan sähköasema tarvitse ympäristövaikutusten arviointia? Jos on, mihin päätös perustuu?

Sähköasema vaikuttaa huomattavalla tavalla lähiseudun ihmisiin, luontoon ja maankäyttöön. Hervan sähköaseman sijoittamisen suunnittelussa, ei ole hallintolain edellyttämällä tavalla kuultu asianosaisia paikallisia ihmisiä eikä asiasta ole tiedotettu millään tavalla. Vaikka kantaverkkoyhtiö Fingridillä on laajat toimintavaltuudet, sen toimintaa ja hankkeita pitää arvioida olemassa olevan lainsäädännön pohjalta. Sähköaseman rakentamisen lupaprosessi läpivieminen laillisesti voi olla vaikeaa, jos ympäristöön eniten vaikuttavan päätöksen/ rakentamisen vaikutuksia, ei ole asianmukaisesti arvioitu, vaikutusalueen ihmisiä kuultu ja asiasta tiedotettu.

2. Hanketoimijan esittämä läntinen vaihtoehto Aurora linjan viereen tarkoittaa linja tihentymää Yli-Olhavaan. Ympäristön, metsätalouden, virkistys ja jopa tulevaisuuden sähkönsiirtotarpeita ajatellen, läntinen vaihtoehto on erittäin huono. Olemassa olevien kolmen 400 kV:n linjan, lisäksi tässä tuulipuistossa linjojen määrä nousisi viiteen. Petäjäskoski-Nuojuankangas on kuudes linja.

Tulevaisuuden Aurora 2, tulisi olemaan seitsemäslinja. Mikäli esitetyt suunnitelmat toteutuvat, mainituista linjoista viisi 400 kV:n linjaa risteävät, Vaaraojantien ja Oijärventien välisessä keskeisellä paikalla. Käytännössä tuulipuiston läntinen linjausvaihtoehto estää mahdollisuuden sijoittaa valtakunnallista tai pohjoismaista sähkönsiirtämistä lisää tälle linjaukselle tulevaisuudessakaan. Huomioon otettavaa on, että mahdolliset Simon tai lin uudet voimalahankkeet, voivat aiheuttaa tulevaisuudessa painetta rakentaa vielä lisää sähkölinjoja etelänsuuntaan.

3. Linjarakentamisen ympäristövaikutukset ulottuvat asumiseen, metsätalouteen ja virkistykseen. Hanketoimijan esittämät linjavaihtoehdot ovat näistä näkökulmista tarkastellen, kaikki erittäin huonoja. Linjat on suunniteltu esim. seututien 855, Olhava-Pudasjärvi pohjoispuolella kulkemaan yksityisten parhaita peltoja, metsämaita ja kankaita myöten. Jäljempänä esitetyllä vaihtoehdolla, nämä alueet jäisivät kyläläisten ja muitten alueella liikkuvien, esim. metsästäjien ja marjastajien käyttöön. Tuulimyllyt, tierakentaminen ja useampi sähkölinja vierekkäin, tuhoaa virkistysarvoja pysyvästi Yli-Olhavan alueella ja kiihdyttävät luontokatoa.

Pitkäaikaisia haittoja maanomistajille ja luonnolle, ei ole toistaiseksi luvattu asianmukaisesti korvata, sikäli kuin se on edes mahdollista. Tuulivoimayhtiöt piiloutuvat linjarakentamisessa vanhentuneen lunastuslain taakse, joka on kymmeniä vuosia sitten laadittuun vaamaan yhteiskunnan energiahuolto. Nyt tämä sama laki mahdollistaa ihmisiin kohdistuvan vääryyden, pörssiyhtiöiden maanosvouden ja maalaiskylien ympäristön pilaamisen nimellisellä korvauksella. Olisi kohtuullista, että linjarakentamisen sijoittamisessa kuultaisiin aidosti paikallisia ihmisiä. **Yhteysviranomaisen tulee riippumattomana viranomaisena ottaa huomioon ihmisten ja maanomistajien oikeudet, kohtuullisuus haittojen**

kohdentumisella suppealle ihmisryhmälle ja mm. luontokato. Viranomaisten tehtävänä on ohjata hanketoimijat ja linjarakentajat nämä myös huomioimaan. Ihmisten usko omaan oikeusturvaan on koetuksella. Esitykset linjojen sijoittamisesta kylän itäpuolelle, tulee tarkastella, koska maakuntakaava ne myös sinne osoitti. Yhtenä tekijänä vastahankaisuudelle, on Hervan sähköasemalle huonosti harkittu sijoituspaikka, joka ei ole sopuinnussa vanhan maakuntakaavan kanssa. Kysymys kuuluu miksi tätä maakuntakaavamerkintää ei ole noudatettu, joka oli hyvin perusteltu?

Yhteenvedona vaadimme, että ns. Hervan sähköaseman sijaintivaihtoehdot ja ympäristövaikutukset selvitetään riittävällä ja lainmukaisella tavalla. Samalla esitämme että sähköaseman sijaintia muutetaan noin neljä kilometriä itään, eli Tannilan suuntaan.

Sähköaseman sijainti lin ja Oulun pitäjänrajan läheisyydessä, tien 855 pohjoispuolella, vähentäisi linjarakentamisen kilometrejä, ohittaisi Yli-Olhavan kylän ja ohjaisi linjat valtion asumattomille maille, maakuntakaavassa aiemmin osoitetulle paikalle. Lisäksi Oulun ja Pudasjärven lukuisat, vireillä olevat aurinko- ja tuulipuistot olisivat tuolloin lähempänä sähköasemaa, jolloin itä-länsi suuntainen rakentaminen vähenisi merkittäväällä tavalla. Jotta yhtiöiden harjoittama energiantuotanto olisi eettisesti kestävä ja pitkäjänteistä toimintaa, hanketoimijoiden tulee ottaa huomioon paikalliset ihmiset ja luonto, korvata haittoja maksamalla tarvitsemistaan alueista vuokraa ja sijoittaa linjarakentaminen vähiten haittaa tuotavalle alueelle. Metsähallituksen omistamat maat on itäisen vaihtoehdon alueilta kauttaaltaan hakattu, n. viisi vuotta sitten, joten **luontokadon ja virkistysarvojen kannaltakin menetys olisi pienin mahdollinen.** Sähköaseman sijainnille, esitetty sähköaseman paikka on erinomainen. Laaja, kantava sorakangas hyvän kulkuyhteyden varrella. Läheisyydessä tuhansia hehtaareita vanhoja turvesoita aurinkopuistoihin.

Mielipiteet

Mielipide 1

YVA-selostuksen täydennyksessä on vähätelty sähkönsiirron vaikutuksia metsätaloudelle. Selostuksen mukaan vaikutukset ovat kohtalaisia vain joillekin tiloille. Jos yhdentoista hehtaarin tilan halkaisee entuudestaan kolme suurjännitelinjaa ja neljäs on tulossa ja pahimmassa tapauksessa viides linja liittyy samalla tilalla poikittaissuunnassa, niin kyseessä on tämän tilan totaalinen tuho, arvo on em. tilanteessa pyöreät nolla euroa. Kyseinen tila sijaitsee Tuomelan kylällä (*tilan numero poistettu*). Tilalle on tehty viime vuosien aikana laajamittaiset metsänviljelytyöt ja pellon metsitys. Kahdenkymmenen vuoden kuluttua tilan käypä arvo on vähintään 20 000 € (nykyisillä hinnoilla), mikäli sitä ei rasiteta enää lisää sähkölinjoilla. Tämä on kova hinta siitä, minkä yksittäinen metsänomistaja menettää ”yleisen edun” nimissä tehtävissä lunastustoimituksissa. Lieventävänä toimenpiteenä tulee kysymykseen ainoastaan suunnitellun linjauksen siirtäminen.

Mielipide 2 (*liitettä ei esitetä tässä*)

Liitteessä on Metsähallituksen maan kautta kaavailtu Yli-Olhavan tuulivoimapuiston sähkönsiirtolinjan periaatteellinen kulkureitti. Läntinen- ja Itäinen sähkönsiirto yhdistyvät Kuuselan sähköasemalla tuulivoimapuiston itäisellä osalla. Tästä yhdistetty sähkönsiirtolinja jatkaa suoraan tuulivoimapuiston läpi Hervan sähköasemalle. Tällä tavalla toteutettuna sähkönsiirtoreitistä tulee lyhin mahdollinen. Tarkka reitin paikka pitää määritellä vasta

toteutusvaiheessa. On oikeutettua ajatella, että tuulivoimapuiston sähkönsiirto viedään metsähallituksen maan kautta, koska osa voimaloista on metsähallitukselta vuokratulla maalla. Yli-Olhavan alueella on jo nyt poikkeuksellisen paljon sähkönsiirtolinjoja ja mahdollisen tulevan tuulivoimapuiston siirtolinjat vaikeuttaisivat tilannetta entisestään.

Täydennetty mielipide (liitteitä 1-7 ei esitetä tässä)

Olen jättänyt kannanoton 11.2.2024 Yli-Olhavan tuulivoimapuiston YVA-selostuksen täydennyksestä sähkönsiirron osalta, jossa on kysymys Yli-Olhavan tuulivoimapuiston sähkönsiirtoreitin valinnasta. Esitin lausunnossani 11.2.2024 Yli-Olhavan tuulivoimapuiston sähkönsiirtoreitiksi karttaan piirrettyä reittiä, mikä on nimetty ”EHDOTETTU UUSI REITTI”. Tämä reitti on toteuttamiskelpoinen siirtämällä yhtä tai kahta tuulivoimalan paikkaa metsähallitukselta vuokratulla tuulivoimapuiston itäisellä osalla. Tämän reittivaihtoehdon suunnittelussa on ollut mukana useampi henkilö ja sillä on laaja kannatus alueen väestön keskuudessa. Esitin tätä vaihtoehtoa Yli-Olhavan kuulemistilaisuudessa 16.1.2024. Tuolloin Valoremin edustaja lupasi, että otetaan huomioon meidän esittämä ehdotus. Kuitenkin hän ilmoitti myöhemmin sähköpostilla, että jo aiemmin jatkotarkasteluun valittuja vaihtoehtoja pidetään parhaina eli esittämäni reittiä Valorem ei pidä yhtenä vaihtoehtona.

Herää kysymys, onko Valoremin kantaan vaikuttanut se, että esittämämme reitti olisi mennyt Metsähallituksen maan kautta. Metsähallitus on tehnyt maanvuokrasopimuksen tuulivoimayhtiö lin-Huhtaharju Wind Farm Oy:n kanssa. Metsähallitukselta saamastamme vuokrasopimuksesta ilmenee, että Metsähallitukselta vuokratulla maa-alueella saa käyttää vain maakaapelointia. Tähänkö liittyy se, että ehdottamaamme reittiä ei haluta edes harvinaisena yhtenä reittivaihtoehtona? Tiedossa on, että sähkönsiirto tuulivoimaloista pitää tehdä 400 kV:n avojohtojärjestelmällä Hervan sähköasemalle. Metsähallituksen tulee sallia 400 kV:n linjan rakentaminen alueensa läpi Hervan sähköasemalle, jonne tuulivoimapuiston sähkönsyöttö liitetään. Tällä tavalla kohtuullistetaan yksityisille maanomistajille sähkölinjojen tuottamaa menetystä.

Viittasin myös 11.2.2024 palautteessani siihen, että Fingridillä esitettiin harhaanjohtavasti ennen Yli-Olhavan tuulivoimapuiston kaavan hyväksymistä kesällä 2021, että Metsähallituksen maalle suunniteltu tuulivoimapuisto estää Petäjaskoski-Nuojuankangas-linjan tuomisen maakuntakaavan mukaiselle paikalle. Metsähallituksen ja Wind Farm Oy:n vuokrasopimuksesta selviää, että se on allekirjoitettu vasta 30.6.2022. Tuulivoimapuistoa ei siis ole voitu ennen sopimuksen allekirjoittamista pitää todellisena esteenä Petäjaskoski-Nuojuankangas-linjan tuomiseksi maakuntakaavan osoittamalle paikalle.

Palaan vielä 11.2.2024 esittämäni Petäjaskoski-Nuojuankangas-linjan sijaintiin, jota nyt kaavavaihtelun maakuntakaavasta poikkeavasti yksityisten maanomistajien maalle. Maakuntakaavassa linja oli suunniteltu valtion maalle Kaihuanjärven itäpuolelle. Haluan esittää niitä perusteluja, joiden mukaan Petäjaskoski-Nuojuankangas-linja pitää toteuttaa maakuntakaavassa alun perin olleelle paikalleen.

Ainakin alla mainittujen liitteiden (1-5) kannanottojen yhteydessä on pidetty oikeana ja perusteltuna toteuttaa Petäjaskoski-Nuojuankangas-linja maakuntakaavaan varatulle paikalle. Vanhin kannanotto on jo vuodelta 2000 (*nimi poistettu* 30.6.2020). Lisäksi olen kopioinut yhteysviranomaisen eli Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen selostuksesta (POPELY/749/2020) sivuja, joissa asiasta ovat useata tahot maininneet (liite 6).

Pohjois-Pohjanmaan liiton lausunnossa korostetaan, että suunnittelussa on pyrittävä edelleen vähentämään hankkeen haitallisia vaikutuksia ja pyrittävä yhteistyöhön paikallisten asukkaiden kanssa parhaan lopputuloksen saavuttamiseksi (POPELY/749/2020, 46-47).

Kuitenkaan tätä kannanottoa ei ole otettu huomioon, vaan Petäjäskoski-Nuojuankangaslinjaa suunnitellaan yksityisten maanomistajien maille. Fingrid ei noudata maakuntakaavan ohjeita ja voidaan kysyä, että onko maakuntakaavalla mitään merkitystä, jos sitä ei tarvitse noudattaa. Maakuntakaavan linjaus mahdollistaa myös uusien linjojen rakentamisen tulevaisuudessa. Lisäksi useissa kohdin mainitaan, että alueen väestön mielipidettä pitää kuunnella.

Yli-Olhavan tuulivoimalan sähkönsiirron kannalta Petäjäskoski-Nuojuankangas-linjan reitin paikalla on tärkeä merkitys, koska Yli-Olhavan tuulivoimalan sähkönsiirtoyhteys voidaan ohjata samalle reitille.

Lopuksi haluan vielä todeta, että Suomeen pitää viimeinkin säätää tuulivoimalaki. Metsähallituksen tekemä maavuokrasopimus osoittaa, kuinka teknisesti ja juridisesti monimutkaisia asioita tuulivoimaloiden ja niiden sähkönsiirron rakentamiseen ja purkamiseen liittyy. Huonosti tehdyistä sopimuksista kärsivät kaikki kunnan jäsenet. Laadukas rakentaminen ja purkaminen edellyttävät sääntelyä.

LIITTEET

LIITE 1

(nimi poistettu) kannanotto (30.6.2000) kaavailusta suurjännitelinjasta Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskukselle.

LIITE 2

(nimi poistettu) mielipiteen esittäminen (31.12.2020) Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle Petäjäskoski-Nuojuankangas-voimajohtohankkeen arviointiohjelmasta.

LIITE 3

nimi poistettu, nimi poistettu ja alueen maanomistajien yhteinen kannanotto (15.10.2021) Pohjois-Pohjanmaan liitolle maakuntakaavassa olevasta sähkölinjavaihtoehdosta, mikä pitäisi ottaa huomioon.

LIITE 4

nimi poistettu ja *nimi poistettu* yhteinen kannanotto (18.11.2021) Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle Pohjois-Pohjanmaalle suunnitteilla olevista tuulivoimahankkeista ja niihin liittyvistä sähkönsiirtolinjojen rakentamisesta

LIITE 5

nimi poistettu kannanotto (19.11.2021) Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle Fingridin suunnitteilla olevasta 400 + 110 kV:n Petäjäskoski-Nuojuankangas-siirtolinjasta

LIITE 6

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus (POPELY/749/2020). Yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä Petäjäskoski-Nuojuankangas 400 + 110 kV voimajohtohankkeen arviointiselostuksesta. Kopiot sivuista 6, 7, 8, 11, 25, 29, 30, 31, 32, 41, 42, 45, 46, 47, 54, 55, 57, 58, 59, 60. Näillä kaikilla sivuilla on maininta maakuntakaavan mukaisesta sähkönsiirtolinjasta.

LIITE 7

Metsähallituksen ja lin Huhtaharju Wind Farmi Oy:n välinen maanvuokrasopimus

Mielipide 3

Yva-selostuksissa yleensä tuodaan esiin, että vähiten ympäristövaikutuksia aiheuttaa, jos uusi voimalinja rakennetaan olemassa olevan tai suunnitteilla olevan linjan rinnalle.

Mielestäni väite ei pidä paikkaansa, vaan todellisuudessa se on helpoin tapa rakentaa uusi linja.

Samat metsänomistajat menettävät omaisuuttaan kun edellisen linjan rinnalle rakennetaan aina uusi linja.

Ainoa yksityisille vähiten haittaa aiheuttava linjaus Yli-Olhavan tuulivoimahankkeessa on, että läntisen alueen sähkönsiirto toteutetaan Kaihuanjärven itäpuolelta valtion maan kautta Kuuselan sähköasemalle, missä linjat yhdistetään ja jatketaan lyhintä reittiä kohti Hervaa.

Metsähallituksen mailla on tehty vuosikymmenten aikana voimakkaita hakkuita ja suoaluiden ojituksia, joten kyseessä ei ole luonnontilaisia alueita. Ehdotettu linjaus ei yllä myöskään missään kohtaa Hirviaapan luonnonsuojelualueelle.

Yva-selostuksen täydennyksessä on myös tuotu esiin (sivuilla 29,30 ja 31) maakuntakaavan merkintä pääsähköjohdon yhteystarpeesta itäisen osa-alueen kautta ja samassa yhteydessä viitataan myös metsien kokonaisvaltaiseen käyttöön ja monimuotoisuuteen, tämä koskee kaiketi myös yksityisten omistamia tiloja.

Viranomaisen tulee huomioida päätöstä tehdessään myös nämä seikat ja huolehdittava, että tulevaisuudessa em. pääsähköjohto on mahdollista rakentaa maakuntakaavan merkinnän mukaisesti. Tältä osin suunniteltujen voimaloiden paikat tulee myös ottaa uudelleen tarkasteluun.

On täysin kohtuutonta, että yleisen edun nimissä yksityisten maita pakkolunastetaan, vaikka vaihtoehtoja löytyy valtion maalta, jolloin haitat jakaantuvat tasaisemmin. Hyödyt menevät valtiolle, kunnalle, tuulivoimayhtiölle ja maanvuokraajille, kun taas sähkölinjojen aiheuttamat haitat sivullisille henkilöille.

Valtion maita tulee tarkastella myös sähkönsiirron osalta, eikä vain voimaloiden (17 kpl) tuoton näkökulmasta.

Yli-Olhavan alue pirstotaan pilalle, jos sähkönsiirto toteutetaan tuulivoimayhtiön suunnitelmalla tavalla.

Fingrid on siirtänyt pyynnöstä Petäjäskoski–Herva -linjauksen tilojen rajan tuntumaan ja olemassa olevan metsäautotien reunaan. Sen tarkoitus ei ole ollut kuitenkaan se, että rinnalle olisi mahdollista rakentaa heti toinen 400 kV:n linja samoille tiloille.

Mielipide 4 *(liitteenä olevaa karttakuvaa ei esitetä tässä)*

Esitän tutkittavaksi uutta sähkönsiirto vaihtoehtoa, jossa Yli-Olhavan läntinen- ja itäinen tuulivoimapuisto yhdistettäisiin yhteisellä siirtolinjalla Hervaan.

Liite 5.1

Sähkönsiirtolinja kulkisi suurimmaksi osaksi metsähallituksen maalla ja koska metsähallitus on itäisen tuulipuiston vuokratulojen edunsaaja.

Tällä vaihtoehdolla voi pienentää haittoja, joita yksittäiset maanomistajat nyt tulevat kärsimään. Se mitä yksittäiselle maanomistajalle siirtolinjan alle jäävistä maasta maksetaan, on häpeällinen. Uskallan verrata sitä laillistettuun ryöstöön! Maanomistajien tasapuolinen

kohtelu ei tässä hankkeessa toteudu.

Tässä linjavaihtoehdossa on monta hyvää puolta: Maisemahaitta pienenee, koska suuret sähkölinjat jäävät pienemmäksi ja etäämmäksi kyläkeskuksesta.

Huoltovarmuuden näkökulmasta sähkölinjat on hajautettu, riski suureen vahinkoon pienempi.

Haitat eivät olisi aina samojen maanomistajien harteilla.

Sähkönsiirtolinjat väliltä D – E jäisi pois.

Mielipide 5 (*karttakuvaa ei esitetä tässä*)

Keskusteluissa alueen maanomistajien kanssa on tullut esiin uusi mahdollinen linjausvaihtoehto suunnitellulle voimajohtolinjalle. Liitteenä olevassa kuvassa uusi linjausvaihtoehto on kuvattu punaisella katkoviivalla. Tätä vaihtoehtoa ei ole Enersensen selvityksissä otettu huomioon.

Tälle uudelle vaihtoehdolle on useita puoltavia näkökulmia:

1. Suunniteltu tuulivoimapuisto on valtion maalla, jolloin se ei hyödytä maanomistajia millään tavalla esim. maanvuokratulojen osalta. Sen sijaan valtio saa siitä suurimman hyödyn, ja alueen maanomistajat joutuvat jälleen kerran kärsijän asemaan uusien voimajohtolinjauksen vuoksi (kun niiden korvausmenettely on tunnetusti lähes olematon).

2. Uusi linjaus vähentää alueen maanomistajien kärsimää haittaa varsinkin tilanteessa, missä Fingridin aiemmat ja uudet linjaukset osuvat jälleen kerran samojen maanomistajien kontolle, ja ne heikentävät entisestään heidän mahdollisuuksiaan harjoittaa tuloksellista metsätaloutta. Alueen maanomistajien tonttikoot ovat pieniä, jolloin yksittäisillä voimajohtoilla on merkittävä negatiivinen vaikutus niiden monipuoliseen taloudelliseen hyödyntämiseen ja vapaa-ajan käyttöön.

3. Valtion maaomistus on alueella varsin laajaa, ja linjan vetämisellä niiden kautta on kokonaisuuden nähden varsin vähäisiä taloudellisia ja luontoon liittyviä vaikutuksia.

Edellä mainittuihin seikkoihin vedoten pyydän, että tämän vaihtoehtoinen voimajohtolinjaus otetaan vakavaan harkintaan, ja siitä tehdään asianmukainen selvitys.

Mielipide 6 (*kuvia ei esitetä tässä*)

Saate 1:

Vaihtoehto 1. Valtionmaiden kautta Vaarainhalmeen tienvarteen rakennettavalta s-asemalta 10.8 km + 3 km >>13.8 km uutta 400kW:n linjaa....myös Fingridin Petäjäskoski-Nuojua linjan siirtoesitys tälle linjaukselle. Kaikille osapuolille edullisin...Kuuselan s-asemalta suoraan kohti Hervan s-asemaa vielä parempi yksityisten maanomistajien kannalta. Kannataisiko Kuuselan s-asema siirtää aivan Valtionmaan lounaiskulmaan, jolloin taas 3 km vähenisi 400 kW:n voimajohtoon rakentamistarve. Ja miljoonat säästyisivät.

Yli-Olhavaan tulevan tuulivoimapuiston sähkölinjaus vaihtoehto.

Saate 2:

Tätä vaihtoehtoa kannatan, niin yksityisten maat säästyisivät.

Saate 3:
kuvakaappaus

Mielipide 7

Omistan Yli-Olhavassa palstan (*numero poistettu*), nyt suunniteltua uutta voimalinjaa en hyväksy rakennettavaksi omistamani palstan läpi. Palstan läpi menee jo aiemmat kaksi Fingridin linjaa ja tällä uudella suunnitellulla linjalla palstani pirstoutuu täysin käyttökelvottomaksi. Metsätalouden harjoittaminen menne käytännössä mahdottomaksi!

Uusi voimalinja on rakennettava Metsähallituksen maiden kautta, koska kolmasosa uusista tuulimyllyistäkin rakennetaan Metsähallituksen maille. Myllyillä tuotettava sähkö vietään Etelä-Suomeen ja on oikeus ja kohtuus jakaa kustannukset Metsähallituksen kautta yhteiskunnalle tasapuolisemmin eikä pelkästään yksittäisille metsänomistajille. Näin hankkeen hyväksyttävyyys paranee huomattavasti paikallisten metsänomistajien ja muidenkin asukkaiden näkökulmasta.

Tämä uusi linja, mikä on kaavailtu menevän maitteni läpi on tuulivoimayhtiölle hyvää bisnestä. Minulle maanomistajana tämä on silkkaa tappiota ja sähkölinjan alla jäävä maa meinataan lunastaa pilkkahinnalla.

Mielipide 8

Yli-Olhavan tuulivoimahankkeen sähkönsiirtolinjojen YVA-selvitys on mitänsanomaton. Jos 400 kw:n linjoja risteilee ristiin rastiin ja kolmeakin linjaa rinnakkain, 6 kpl 400 kw:n linjaa 1 km matkalla niin onhan se nyt kummallista ettei niistä ole kuin vähäistä haittaa. Metsää menee 20-30 ha linjojen alle, yksityisten metsänomistajien metsätalouden harjoittaminen heikkenee ja aiheuttaa metsäkatoa, hiilinielu pienenee, luonnon monimuotoisuus heikkenee, linnustoon suuret vaikutukset, lentävät lankoihin ja muuttolentoreitti muuttuu.

Näin monia sähkönsiirtolinjoja ei voi sijoittaa alueelle aiheuttamatta suurta haittaa alueen asukkaille (elinkeinon harjoittamiselle, metsätalouden harjoittamiselle jne.) jossa kulkee jo kolme 400 kw:n linjaa ja vielä yksi Fingridin linja on suunnitteilla. Nämä suunnitteilla olevat sähkönsiirtolinjat olisi pitänyt ottaa huomioon jo kaavan suunnitteluvaiheessa, eikä nyt, kun kaava on jo hyväksytty. Nyt väkipakolla ämpätään niitä alueelle. Nämä kaksi tuulimyllyaluetta on ämpätty liian täyteen myllyjä, teitä ja sähkönsiirtolinjoja. Hankkeen voi ihan hyvin keskeyttää. Tuulivoimaa on jo lähialueilla todella paljon ja lisää on suunnitteilla (Olinkorpi, Tannila ja Leua) joiden sähkönsiirto suunnitteilla myös Hervan sähköasemalle joten näistä on varmasti yhteisvaikutuksia ihmisiin, luontoon ja eläimiin.

Mielipide 9 (*liitteenä olevaa karttaa ei esitetä tässä*)

Ilmoitan vastustavani Yli-Olhavan tuulivoimahankkeen sähkönsiirtolinjan viemistä maitteni (*tilan numero poistettu*) läpi.

On käsittämätöntä, että meillä on vielä vuonna 2024 tällainen laki, joka mahdollistaa maan pakkolunastamisen yksityiseltä maanomistajalta ja vieläpä pilkkahintaan. Metsänkasvatismahdollisuus tai muu alueen hyödyntäminen siirtolinjalla olisi menetetty vuosikymmeniksi. Lunastuskorvaus, joka on kertakorvaus, siirtolinjan alle jäävästä maasta on mitätön. Kuitenkin tuulimyllyille maansa vuokranneelle yksityiselle maanomistajalle maksetaan

ihan kohtuulliset vuosittaiset vuokratulot. Tämä on todella epätasa-arvoista maanomistajien kohtelua.

On huomioitava myös se epätasa-arvoinen asia, että haitta jatkuu tietyillä suvuilla sukupolvien ajan, viitaten nykyisen voimajohdon vientiin aikanaan isovanhempieni maitten läpi.

Siirtolinjaan on esitetty jo kesällä 2023 hyvä vaihtoehto sähkönsiirtolinjan vetämisestä valtion maiden kautta (liite 1), jolloin linja ei rasittaisi juuri laisinkaan yksityisiä maanomistajia. Yli-Olhavan maamiesseuralla 16.1.2024 pidetyssä yleisötilaisuudessa kuultiin ja huomattiin, että tätä esitystä ja vaihtoehtoa ei oltu huomioitu laisinkaan.

Mikäli sähkönsiirtolinja toteutetaan maitteni kautta odotan maan lunastuskorvauksen noudattavan samaa tasoa kuin maansa tuulimyllylle vuokraajille.

Mielipide 10

Mielipiteen antaja yhtyy omalla mielipiteellään siihen, mitä Yli-Olhavan kylätoimikunta, Yli-Olhavan metsästysyhdistys ry, Tauno Herman Korpelan hirviseura ja Yli-Olhavan maamiesseura ry yhteisessä lausunnossaan esittävät.

Liitteenä on ko. yhteinen lausunto.

Mielipide 11 (karttoja ei esitetä tässä)

Sähkön siirron suunnittelu Enersense Windin tavalla ei ole oikeudenmukainen siirtolinjojen alle jäävien metsänomistajia kohtaa joten se pitää hylätä, koska nyt on jo kolme Fingridin 400kV linjaa ja neljäs odottaa lunastuslupaa ja Aurora kakkonen on suunnitteilla sekä maakuntakaavaan on piirretty kuudes Fingridin linja sekä tähän tulisi kaksi tuulipuiston linjaa vielä entisten rinnalle eli 8 kaikkiaan

Yva lausunnossa 25.4.2019 Fingrid mainitsee, että suunnittelee uutta Pyhänselkä-Keminmaa 400+110 kV voimajohtoa eikä mainitse vielä uudesta Nuovuankangas-Petäjäskoski linjasta mitään, kunnes 13.11.2020 Fingrid on suunnittelemassa jo Petäjäskoski –Nuovuankangas linjaa

Tämä Petäjäskoski-Nuovuankangas linja on maakuntakaavassa piirretty meneväksi Kaihuanvaaran läpi, mutta lin kunta tuulipuiston kaavoituksessa jättänyt huomiomatta kyseisen linjan. Tästä johtuen Fingrid on siirtänyt Petäjäskoski-Nuovuankankaan linjan kulkemaan yksityisten maille, vaikka linjan 600 m siirtämällä itään Kaihuanvaaran kohdalla olisi ollut mahdollista, joten myös Fingridin linjan suunnittelu pitää keskeyttää ja yhdessä tuulipuiston toimijan kanssa suunnitella uuden linjan paikka, tästä myös liitekartat.

Tämä Fingridin linjan suunnittelu on kuin piruuttain viety yksityisten maille, vaikka pienellä siirrolla se olisi saatu muutettua valtionmaalle:

Vetoaminen tuulipuistokaavaan ei millään tavoin ole perusteltua, kun läntisellä alueella molemmat linjat kulkee puiston läpi ja kaava on luotu maakuntakaavassa olevan linjan piirtämisen jälkeen, samoin vedotaan luontoarvoihin herkästi, kyllä tämän hetkisillä linjoilla tuhotaan täysin Yli-Olhavan kylä, meidän isät ja isoisät toivoi jättävän meille paremman maailman, mutta meidän täytyy tällä menolla jättää lapsille ja lapsenlapsille täydellinen luonnonvarojen täystuho.

Kyllä tämän hetkisillä linjauksilla vähimmäisvaatimus olisi, että siirtolinjojen alle jääville maille on maksettava samat vuokrat mitä tuulimyllyille, koska kokonaisuutena 6000 ha puistoalueen ulkopuolella olevien siirtolinjojen maa-alue on n.50 ha joka on n.0,8 prosenttia koko pinta-alasta. Hervan sähköasemaan ei ole tehty ympäristövaikutusten arviointia jo

sähköaseman laajuuden johdosta olisi pakollinen, kun sähkö asema kokoaa kaikki ympäristöön tulevat siirtolinjat yhteen Kuivaniemi-Tannikylä-Koillismaa-Ylikiiminki –Utajärven ja viimeisenä on lin Ollinkorven tutkimuslupa vireillä Hervaan.

Myös näin suuri kokonaisuus vaatii ympäristöluvan päämuuntajan suuren öljymäärän johdosta, päämuuntajan koosta riippuen öljymäärä voi vaatia 140 kuution kaukalon öljyvuo- don sattuessa. Nyt käytävässä prosessissa käsitellään kuitenkin tuulipuiston siirtolinjoja on Hervan aseman sijainti oleellinen osa linjojen sijoitukselle, tämä asema on tullut kyläläi- sille täytenä yllätyksenä kun tästä ei tehty mitään kuulemista

Yhdyn siihen, mitä Yli-Olhavan kylätoimikunta, Yli-Olhavan metsästysyhdistys ry, Taruno Herman Korpelan hirviseura ja Yli-Olhavan maamiesseura ry yhteisessä lausunnossaan esittävät kyseisestä YVA-selostuksen täydennyksestä.

Liitekartat jotka myötäilee suurimalta osin valtionmaita joihin molemmat siirtolinjat voidaan asentaa.

Mielipide 12

Hervan sähköaseman yleisökuuleminen ja arviointi on hoidettu todella ala-arvoisesti. Varmaan kaikille maanomistajille ja asukkaille on tullut suurena yllätyksenä miten kaikki sähkönsiirto liittyy Hervan uuteen sähköasemaan. Varmaan nykyiset sähkölinjat suunnitel- mat eivät jää tähän, vaan niitä tulee vielä lisää. Tällöin joudutaan lisäämään entisestään metsän hakkuuta.

Ehdotuksena olisi, että Hervan uusi sähkösema sijoitetaan valtionmaille (Metsähallitus) nykyisestä suunnitellusta paikasta 4-5 km Tannilan suuntaan. Kaikki tulevat sähkönsiirto- linjat tuulipuistoja ja tulevia aurinkovoimaloita varten kulkisivat Metsähallituksen maita pit- kin.

Mielipide 13

Vähintään 110 kV:n sähköjohdon rakentaminen edellyttää sähkömarkkinalain (588/2013) 14 §:n mukaista hankelupaa Energiavirastolta. Haettava hankelupa on tarveperusteinen. Hankeluvan myöntämisen edellytyksenä on, että sähköjohdon rakentaminen on sähkön siirron turvaamiseksi tarpeellista. Hankelupahakemukseen liitetään muun muassa YVA- selostus ja yhteysviranomaisen antama perusteltu päätelmä.

Hankelupa ei koske rakentamista, vaan siinä todetaan, että tarve sähkön siirtämiseen on olemassa. Luvassa ei määritellä reittiä, eikä luvan perusteella voida perustaa lunastus-, käyttö- tai muuta niihin verrattavaa oikeutta toisen omistamaan alueeseen.

Voimajohtoalueelle voidaan hakea oikeus sopimusteitse tai lunastamalla, joka mahdollis- taa johdon rakentamisen, käytön ja kunnossapidon. Voimansiirtoyhtiö tekee johtoalueen lunastus- ja ennakkohaltuunottolupahakemuksen työ- ja elinkeinoministeriölle, joka pyytää tarvittavat lausunnot viranomaisilta, kunnilta sekä niiltä asianosaisilta, jotka eivät ole teh- neet ennakkosopimusta johdon rakentamisesta vastaavan kanssa ja joita ei ole muuten vielä kuultu.

Työ- ja elinkeinoministeriön käsiteltyä hakemus se siirtyy valtioneuvostolle, joka tekee päätöksen luvan myöntämisestä.

Jos asianosaiset ovat sopineet johdon paikasta tai kyseessä on lunastus, jolla on vain vähän merkitystä, voidaan käyttää kevennettyä lunastuslupamenettelyä, jolloin lunastuslupaa koskevan hakemuksen ratkaisee maanmittauslaitos.

Johtoalueita lunastaessa noudatetaan lakia kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta (603/1977).

lin Yli-Olhavan tuulivoimahankkeen sähkönsiirtovaihtoehtojen täydennykseen YVA-menettelyssä liittyvässä yleisötilaisuudessa lin Yli-Olhavan Maamiesseuran talolla 16.1.2024 esiteltiin vaihtoehtoja sähkönsiirron toteuttamiseksi Tuulipuiston eri osa-alueilta Fingridin Hervaon suunnitellulle sähköasemalle.

Tässä YVA:n täydennyksen yleisötilaisuudessa tarkasteltiin viittä eri sähkönsiirron vaihtoehtoa.

Hanketoimija Enersense Oy ilmoitti etenevänsä yhden sähkönsiirtovaihtoehdon kanssa saman aikaisesti sujuvan aikataulun mahdollistamiseksi: Mistä tällainen kiire?

YVA-täydennys kaikkine prosesseineen tulee käydä kokonaisuudessaan läpi (ml. eri osapuolten kannanotot, muut esille tulevat kustannustehokkaammat ja kaikki osapuolet paremmin huomioivat sähkönsiirtovaihtoehdot ja viranomaisen esille tuomat muutostarpeet) ennen kuin edetään kiireesti jo toisaalle mahdollisesti valmistelemaan asioita, johon voi myöhemmin tulla muutoksia.

YVA-täydennyksen valmistuttua voimajohdon luvituksen seuraavia vaiheita ovat siis hankeluvan ja lunastusluvan hakeminen.

Miksi sähkönsiirtovaihtoehtojen linjaamisessa pyritään etenemään mielestäni väärässä toimintajärjestyksessä, niin kuin monesti tämän ”tuulivoimapuiston” valmistelun alkumetreiltä lähtien toimittiin.

Vuoden 2023 joulukuussa maanomistajille lähetettiin valmiiksi tehty ennakkohaltuunottosopimus kiireellisenä asiana allekirjoitettavaksi ja vasta tammikuussa aloitettiin asian varsinainen käsittely ja esittely maanomistajille 16.1. 2024 Yli-Olhavan Maamiesseuran talon yleisötilaisuudessa.

Nyt hanketoimija tarjosi kiireellisesti lunastuslupamenettelyyn ja ennakkohaltuunottosopimukseen liittyen voimajohtoreittien maanomistajille 50 %:n korotusta lunastuskorvaukseen, kuitenkin vähintään 50,00 €, mikäli nämä allekirjoittavat valmiin sopimus pohjan noilla sopimuksessa olleilla ehdoilla. Tämä menettely oli aiheuttanut monelle maanomistajalle mielihäpästä ja epätietoisuutta. Moni kysyi, että näinkö halvalla heiltä ryöstetään metsämaat. Samassa tilaisuudessa esiteltiin valmiina päätöksenä Eltel Networks Oy:n suunnittelema ns. kahden siirtolinjan malli ainoana mahdollisena vaihtoehtona sähkönsiirron toteuttamiseksi.

(uutta rakennettavaa kaksivirtapiiristä 400 kV:n voimajohtoa tarvitaan tässä mallissa / toteutusvaihtoehdossa on n. 20 km) Hervaon sähköasemalle.

Onko nyt niin, että voimansiirtolinjojen kulku on sovittu jossain instanssissa jo ennakoita tuon esitetyn vaihtoehdon ns. kahden linjan mallin mukaisesti, ennen kuin asiaa ehditään käsitellä kaikissa viranomaismenettelyissä ja maanomistajien yleisötilaisuuksissa.

Näin voisi päätellä siitä, kun maanomistajille lähetetyt sähkönsiirtolinjojen alle jäävien maiden ennakkohaltuunottosopimukset oli varustettu yksityiskohtaisilla kartoilla pikaisesti allekirjoitettavaksi ennen YVA-menettelyn Yli-Olhavan yleisötilaisuudessa esiteltäviä vaihtoehtojen tarkempaa tarkastelua.

Samalla Hanketoimijalla oli tilaisuuden lopussa esittää tuo ns. kahden siirtolinjan malli valmiina ja ainoana mahdollisena vaihtoehtona sähkönsiirron toteuttamiseksi ”tuulivoimapuiston” alueelta Hervaon sähköasemalle.

Tilaisuudessa esiteltä ns. kahden siirtolinjan malli, jossa rakennetaan kaksi pitkää 400 kV:n suurjännitelinjaa (yht. n. 20 km) ja kumpaankin tuulipuiston osa-alueille niiden keskelle omat sähköasemat on järjestöntä kustannusten haaskausta. Koska molemmat tuulivoimapuiston osa-alueet sijoittuvat tulevan Fingridin Petäjäskoski-Nuojua 400 kV:n voimalinjan molemmin puolin sen välittömään läheisyyteen tulee myös puistoalueen läntisen ja itäisen osa-alueen sähkönsiirto toteuttaa tätä linjakäytävää pitkin tai tätä voimansiirtoreittiä mukaillen sen itäpuolitse Valtion maiden kautta.

Läntisen tuulipuistoalueen sähkönsiirtoa ei tule missään tapauksessa Yli-Olhavan tuulipuiston osalta toteuttaa tuota Keminmaa-Herva voimalinjaa pitkin. Tuo voimansiirtolinjakäytävä tulee varata 2030-luvun alussa rakennettavalle Fingridin Aurora 2 linjalle.

Mikäli YVA tilaisuudessa esillä ollut linjausvaihtoehto läntisen puiston osa-alueen sähkönsiirtolinjojen osa-alueella toteutetaan aiheuttaa se sen, että joidenkin maanomistajien maiden läpi tulee kulkemaan joka tapauksessa 3 kpl 400 kV:n linjaa ja 4 kpl, kun Fingridin Aurora 2 linja rakennetaan.

Mitään järkeä ei ole siinä, että suunnitellaan kaksi n. 10 km:n erillistä linjaa, kun vaihtoehtona selvittää yhdellä siirtolinjalla / päälinjauksella. Tällä tilaisuudessa esitetyllä suunnitelmalla ei kyllä ole minkäänlaista strategista ajattelua kokonaisuuden kannalta. Suomen yhteiskunnan ja kansalaisten etua tällä menolla ei kyllä oteta huomioon. Kustannussäästö tulee olemaan valtava, mikäli tuo toinen läntinen linjausvaihtoehto jätetään pois.

Alla lopuksi esitellyillä parhaimmilla sähkönsiirtovaihtoehdoilla maanpäällisen linjan rakentamisen tarve puolittuu n. reiluun 10 km:iin. Samalla alla esitetyt sähkönsiirtovaihtoehdot ottavat huomioon huomattavasti paremmin yksityisten maanomistajien metsätilat, mitkä Yli-Olhavassa nyt 16.1 esitetyssä linjavaihtoehdoissa päätyvät ”bisnes edellä” ajattelevien yritysten suuren ryöstön kohteiksi.

Sähkönsiirtolinjoilla ei koskaan voi kasvattaa puustoa, metsätalouskäyttö loppuu ikiajoiksi. Nämä maat luokitellaan tulevaisuudessa joutomaiksi. Ja kuitenkin näitä maita käytetään samaisten tuulivoimapuiston maksimaalisten tuottojen keräämiseksi. Hyödyt menevät muille, mutta haitat tulevat näille metsänomistajille. Kaikkien maanomistajien pitäisi saada sama hehtaarikohtainen korvaus tulipa sitten mailleen mylly tai sähkölinja. Kummankin maanomistajan haitat ovat samansuuruiset, mutta vain toiselle maksetaan kunnan korvaus. Ilman näitä sähkönsiirtolinjoja ei olisi tuloja kenellekään.

Myös maanomistajien, joiden maat sijoittuvat tuulipuiston sisälle, tulee saada jokin vuotuisen korvaus tuotoista. Mikäli maanomistajia, joilla on vuokrasopimus, mutta ei rasitteita ja maanomistajaa, jolla ei ole kirjallista sopimusta / ei rasitteita, pitäisi kohdella yhdenvertaisesti. Kaikkien maanomistajien tulisi saada allekirjoittaa sopimus, kun tuulivoimapuisto toteutuu.

Miksi tarve on tässä Yli-Olhavan tuulipuiston läntisellä osalla suunnitella sähkönsiirtolinjat kulkemaan juuri niiden tuulivoimapuiston alueella olevien yksityisten maanomistajien tilojen kautta, jotka eivät ole vuokranneet maitaan tuulivoimakäyttöön.

Vieressä on tilansa tuulivoimakäyttöön vuokranneita maanomistajia, joiden maiden kautta sähkönsiirto on helposti toteutettavissa. Jos suuret hyödyt menevät näille, niin tulee myös haittojen suuntautua heille. Kun näin menetellään, rikotaan Suomen perustuslakia, sen 14 §. Suomen laki ei kohtele kaikkia ihmisiä tasapuolisesti.

Esitykset sähkönsiirtovaihtoehdoiksi

Sähkönsiirto Vaihtoehto 1:

1. Tuulivoimanpuiston läntisen ja itäisen osan sisäinen sähkön siirto toteutetaan niin kuin aikaisemmissakin suunnitelmissa maakaapeleilla.
2. Suunnitellaan läntisen puistoalueen Vaarainhalmeen tien varteen Vaarainhalmeen tien itäpuolelle aivan tuulipuiston itäiselle reuna-alueelle uusi sähköaseman paikka. Sähköasema tulisi sijoittumaan maansa tuulipuiston käyttöön vuokranneiden maanomistajien maille.
Tuo läntisen puistoalueen keskelle suunniteltu sähköasema jää näin tarpeettomaksi.
3. Tältä sähköasemalta maanpäällisenä 400 kV:n suurjännitelinjana (vain n. 400 m:n matka tulevan Petäjäskoski -Herva suurjännitelinjaan) itään päin edelleen jatkuen Petäjäskoski-Herva linja itäpuolelle Valtion maiden kautta ylittäen Oijärven tien Suomelan kylän pohjoispuolelta, josta Olhavajoen yli edelleen Valtion maiden kautta itäisen puistoalueen länsireunaa mukailleen kohti Hervan sähköasemaa yhtyen Hervassa juuri ennen Vaaraojantien ylitystä Fingridin suunnitellun Petäjäskoski-Herva linjan vierelle / itäpuolelle, josta Hervan sähköasemalle.
4. Siirretään ns. Kuuselan sähköasema Kaihuanvaaran länsipuolelle menevän metsätien päähän Valtion maiden länsireunalle. Liitetään itäisen tuulivoimapuistoalueen voimat maakaapeleilla tälle s-asemalle. Tämä s-asema tulee sijaitsemaan aivan tuon uuden linjan vieressä, jolloin maanpäällisen voimalinjan rakentamistarve lyhenee tuulipuiston itäisellä osa-alueella yli 3 km:llä.

PERUSTELUT:

1. Valtion maat ovat tuolla alueella suurimmalta osin joutomaita ja suoalueita muutamia saarekkeita ja puustoltaan huonokuntoista metsämaata. Valtion mailla on jo valmiiksi suoritettu laajat hakkuut, joten sähkönsiirtolinjan vetäminen tämän kautta olisi kaikin puolin kustannustehokasta.
Valtio on vuokrannut maansa tuulivoimakäyttöön (n. 20 voimalaa eli 1/3 koko Yli-Olhavan tuulivoimapuiston voimaloista sijaitsee Valtion mailla). Kun hyödyt menevät Valtion piikkiin on myös haitat, tässä tapauksessa sähkönsiirtolinjat suunnattava Valtion kontrolle. Valtiolla on myös mahdollisuus tarvittaessa lisätä tuulivoimaloiden määrää uusilla voimaloilla lähi-alueelle. Myös nykyään tyhjiä turpeennostokenttiä voisi Valtio tulevaisuudessa hyödyntää rakentamalla vaikkapa aurinkovoimaloita näille kentille.
2. Näin vältetään tuulivoimapuistoalueella yksityisten maanomistajien metsien "raiskaamiselta" ja maanomistajat saisivat pitää metsänsä kasvamassa ja metsätalouskäytössä, eivätkä ne jäisi linjamaiden alle hyödyttömiksi joutomaiksi loppuiksi.
3. Tarvittavan suurjännitelinjan rakentamisen tarve vähenee näin useilla kilometreillä verrattuna tuohon YVA tilaisuudessa Enersense Oy:n esittämiin vaihtoehtoihin / kahden linjan malli, jossa maanpäällistä 400 kV:n linjaa rakennetaan n. 20 km, sähköasemien sijaitessa kaukana keskellä tuulipuistoalueita. Näillä muutoksilla maanpäällisen 400 kV:n sähkönsiirtolinjan rakentamistarve lyhenee yhteensä n. 10.8 km:iin.
4. Myös Fingridin suunnittelema Petäjäskoski-Herva 400 kV:n suurjännitelinja tulee siirtää kulkemaan tässä kohdin kokonaan Valtion maita pitkin, niin kuin joissakin aikaisemmissa reittivaihtoehtosuunnitelmissa on esitetty.

Ks. Karttaliite / Sähkönsiirto vaihtoehto 1.

Sähkösiirto Vaihtoehto 2:

1. Tuulivoimanpuiston läntisen ja itäisen osan sisäinen sähkön siirto toteutetaan niin kuin aikaisemmissakin suunnitelmissa maakaapeleilla.
2. Suunnitellaan läntisen puistoalueen Vaarainhalmeen tien varteen Vaarainhalmeen tien itäpuolelle aivan tuulipuiston reuna-alueelle uusi sähköaseman paikka, kuten vaihtoehdossa 1. Läntisen puistoalueen keskelle suunniteltu s-asema jää tarpeettomaksi. Sähköasema tulisi sijoittumaan maansa tuulipuiston käyttöön vuokranneiden maanomistajien maille.
3. Tältä sähköasemalta maanpäällisenä 400 kV:n suurjännitelinjana n. 400 m:n matka suunnitellulle Petäjäskoski -Herva suurjännitelinjalle, josta jatkuen Petäjäskoski - Herva linjan vieressä, sen itäpuolella Hervan sähköasemalle. Voimansiirtolinjaa tarvitaan tässä vaihtoehdossa n. 10.2 km.
4. Siirretään ns. Kuuselan sähköasema Kaihuanvaaran länsipuolelle menevän metsätien päähän Valtion maiden länsireunalle. Liitetään itäisen tuulivoimapuistoalueen voimat maakaapeleilla tälle s-asemalle. Tämä s-asema tulee sijaitsemaan n. 600 metrin etäisyydellä Fingridin suunnittelussa olevasta Petäjäskoski-Nuojua 400 kV:n suurjännitelinjasta. Tässäkin tapauksessa maanpäällisen voimalinjan rakentamistarve itäisellä tuulipuistoalueella lyhenee yli 3 km:llä.

PERUSTELUT:

1. Tarvittavan suurjännitelinja rakentamisen tarve vähenee näin useilla kilometreillä verrattuna tuohon YVA tilaisuudessa esitettyihin vaihtoehtoihin. 400 kV:n suurjännitelinjaa tarvitaan tässäkin tapauksessa rakentaa vain tuo yhteensä n. 10.8 km
2. Tuulivoimapuistoalueella olevien yksityisten maanomistajien metsät säilyisivät metsätaloukskäytössä, eivätkä ne jäisi linjamaiden alle hyödyttömiksi joutomaiksi loppuiksi.
3. Tässä vaihtoehdossa Petäjäskoski-Nuojua voimansiirtolinja on sijoitettu kulkemaan yleisötalaisuudessa esitetystä linjakäytävästä.

Ks. Karttaliite / Sähkösiirto vaihtoehto 2.

Sähkösiirto Vaihtoehto 3:

1. Tuulivoimanpuiston läntisen ja itäisen osan sisäinen sähkön siirto toteutetaan niin kuin aikaisemmissakin suunnitelmissa maakaapeleilla.
2. Suunnitellaan läntisen puistoalueen Vaarainhalmeen tien varteen Vaarainhalmeen tien itäpuolelle aivan tuulipuiston reuna-alueelle uusi sähköaseman paikka, kuten vaihtoehdossa 1. Läntisen puistoalueen keskelle suunniteltu s-asema jää tarpeettomaksi. Sähköasema tulisi sijoittumaan maansa tuulipuiston käyttöön vuokranneiden maanomistajien maille.
3. Tältä sähköasemalta maanpäällisenä 400 kV:n suurjännitelinjana n. 400 m:n matka suunnitellulle Petäjäskoski -Herva suurjännitelinjalle, josta jatkuen Petäjäskoski - Herva linjan vieressä, sen itäpuolella Hervan sähköasemalle.

4. Suunnitellulta Kuuselan sähköasemalta 400 kV:n linjana Kaihuanvaaran pohjoispuolitse, kuten Yli-Olhavan tilaisuudessa esiteltiin kohti suunniteltua Petäjäskoski-Nuojua voimansiirtolinjaa, jatkuen samaa linjakäytävää etelään Petäjäskoski-Nuojua linjan itäpuolella kohti Hervan sähköasemaa.

PERUSTELUT:

1. Tarvittavan suurjännitelinja rakentamisen tarve vähenee myös useilla kilometreillä verrattuna tuohon YVA tilaisuudessa esitettyihin vaihtoehtoihin. 400 kV:n suurjännitelinjaa tarvitsee tässäkin tapauksessa rakentaa vain tuo (10.2 km + 3.5 km) yht. 13.7 km
2. Tuulivoimapuistoalueella olevien yksityisten maanomistajien metsät säilyisivät metsätalouuskäytössä, eivätkä ne jäisi linjamaiden alle hyödyttömiksi joutomaiksi loppuiksi.
3. Tässä tauksessa Petäjäskoski-Nuojua voimansiirtolinja on sijoitettu kulkemaan yleisötilaisuudessa esitetystä ilmeisesti Fingridin suunnittelemassa linjakäytävässä.

Ks. Karttaliite / Sähkönsiirto vaihtoehto 3.

Sähkönsiirto Vaihtoehto 4:

1. Tuulivoimanpuiston läntisen ja itäisen osan sisäinen sähkön siirto toteutetaan niin kuin aikaisemmissakin suunnitelmissa maakaapeleilla.
2. Otetaan aikaisemmissa Tuulivoimapuiston läntisen osa-alueen suunnitelmissa esillä ollut ns. Jättiläishalmeen sähköasema läntisen osa -alueen sähkönsiirron lähtöpisteeksi. Tämä sähköasema sijoittuu Jättiläishalmeen tien pohjoispuolelle aivan nykyisten Fingridin voimalinjojen viereen. Tämä ko. vaihtoehto sähkönsiirron osalta jäi kokonaan huomiotta keskusteluissa, vaikkakin tämä vaihtoehtoinen sähköasema oli esillä karttanäytössä ja on otettu yhtenä vaihtoehtona suunnittelussa aikaisemmin esille. Ja tältä sähköasemalta maanpäällisenä 400 kV:n voimajohtona matalilla pylväillä kohti tulevaa Hervan sähköasemaa. Tässä vaihtoehdossa tuo toinen läntisen puistoalueen sähköasema jää tarpeettomaksi.

PERUSTELUT:

1. Nykyisissäkin suunnitelmissa tuulipuiston osa-alueen sisäinen sähkönsiirto on suunniteltu ja tullaan toteuttamaan maakaapeleina voimaloille menevien teiden varsille ja kulkemaan tuon nimenomaisen Jättiläishalmeen sähköaseman kautta.
2. Sähkönsiirto tällä vaihtoehdolla olisi jonkin verran kustannustehokkaampi ja olisi hieman parempi vaihtoehto. Sähkön siirtoon tarvitaan tässä vaihtoehdossa uuden 400 kV:n linjan rakentamista yhteensä n. 16.5 km
3. YVA tilaisuudessa esitetty vaihtoehtoon verrattuna maanpäällisen rakennettavan 400 kV:n linjan tarve lyhenisi n. 2.8 km.

Ks. Karttaliite / Sähkönsiirto vaihtoehto 4.

Vastustan tuulivoimahanketta. Hanke on liian massiivinen ja näin isoista tuulivoimaloista tarvitaan lisää tutkimusta. Maailmalta on varoittavia esimerkkejä, kuinka liika tuulivoimaloiden rakentaminen saastuttaa ja kun sähkönsaanti riippuu tuulesta, sähkö tuottaminen on epätasaista ja kelistä riippuvaista. Sen myötä sähköjakeluverkossa tulee ongelmia. Kunnan taloutta ei tulisi korjata tuhoamalla luontoa ja tyhjentämällä Väli-Olhavan, Yli-Olhavan ja Oijärven seutua asukkaista tuulivoimaloiden tieltä. Tuulivoimaloiden rakentaminen on saastuttavaa ja etenkin korkeiden tuulimyllyjen toimintaikä ei tule kestämaan lupailtua ikää. Lapoja ja muita osia on jouduttu muutaman vuoden välein vaihtamaan. Niitä ei pystytä kierrättämään, joten jätettä syntyy valtavia määriä. Tuulivoimaloita on suunniteltu liian lähelle asutusta. Niistä tulee heijastumaan lähialueen taloihin välkettä ja siipien melu on haittaavaa. Infraääntä on tutkittu ja se saattaa vaikuttaa terveyteen. Tuulivoimaloista on haittaa poronhoitoon, koska porot väistävät tuulivoimaloita, pelkäävät niiden ääntä ja porojen kokoaminen tulee hankalaksi. Muuttolinnut joutuvat muuttamaan reittiään tuulivoimaloiden vuoksi. Metsäkanalintujen pesintään on kielteiset vaikutukset. Etenkin petolintuja on törmäillyt pyöriin lapoihin. Erityisesti petolintujen muutto on keskittynyt Myllykankaan voimaloiden viereen. On tutkittu, miten paljon törmäyskuolemat lisääntyvät ja yhteisvaikutuksia ei ole otettu huomioon suunnitelmissa. Maanomistajat ovat olleet huolissaan, kun maita pakkolunastetaan voimalinjoja varten ja korvausten suuruudesta ei ole tietoa. Korvauksiin liittyvissä kysymyksissä on saatu huonosti vastauksia. Voimalinjoja olisi saattanut suunnitella myös valtion maille. Tuulivoimaan ei ole mielestäni järkevää tällä hetkellä sijoittaa. On suunniteltu lakimuutosta, että tulevaisuudessa tuulivoimatuotannon kiinteistöverotulot jaetaan koko Suomen alueelle. Iin kunnalle se tarkoittaisi suurta tappiota.

Mielipide 15

En hyväksy YVA-selostuksessa esitettyjä Yli-Olhavan tuulivoimapuiston sähkönsiirron linjavaihtoehtoja, jotka on suunniteltu kulkevan yksityisten maiden kautta. Vaadin, että huomioon otetaan karttaliitteessä esitetty Metsähallituksen maan kautta kaavailtu Yli-Olhavan tuulivoimapuiston sähkönsiirtolinjan periaatteellinen kulkureitti. Reitti on merkitty karttaan nimellä "EHDOTETTU UUSI REITTI". Esittämässäni vaihtoehdossa läntinen ja itäinen sähkönsiirtolinja yhdistyvät Kuuselan sähköasemalla tuulivoimapuiston itäisellä osalla. Tästä yhdistetty sähkönsiirtolinja jatkaa suoraan tuulivoimapuiston läpi Hervan sähköasemalle. Tällä tavalla toteutettuna sähkönsiirtoreitistä tulee lyhin mahdollinen. Tarkka reitin paikka pitää määrittellä vasta toteutusvaiheessa.

On oikeutettua ajatella, että tuulivoimapuiston sähkönsiirto viedään metsähallituksen maan kautta, koska osa voimaloista on metsähallitukselta vuokratulla maalla. Yli-Olhavan alueella on jo nyt poikkeuksellisen paljon sähkönsiirtolinjoja ja mahdollisen tulevan tuulivoimapuiston siirtolinjat vaikeuttaisivat tilannetta entisestään.

Samalla vaadin, että Fingridin Petäjäskoski-Nuojuankangas-linja siirretään Yli-Olhavan kohdalla valtion maalle, koska tuulivoimapuiston osayleiskaavan hyväksymisvaiheessa ei ole otettu huomioon maakuntakaavaan varattua Metsähallituksen maalla olevaa sähkönsiirtoreittiä. Tämä maakuntakaavan mukaisen reitin noudattaminen ohjaisi automaattisesti ja järkevästi myös Yli-Olhavan tuulivoimalan linjat valtion maalle.

Yli-Olhavan tuulivoimapuiston osayleiskaavan ollessa tekeillä kysyin Petäjäskoski-Nuojuankangas-linjan sijainnista Fingridiltä. Fingridin linjasuunnittelijan (nimi ja puh numero tallessa) mielestä Metsähallituksen maalle suunnitteilla oleva tuulivoima-alue estää sähkönsiirtoreitin viemisen maakuntakaavan mukaiselle reitille, koska se tulisi liian lähelle tuulivoimaloita. Kummallista oli, että Fingridillä jo tuolloin puhuttiin Metsähallituksen maalla

olevasta tuulivoima-alueesta jo olemassa olevana esteenä linjan viemiseksi Metsähallituksen maan läpi. Tuolloin Yli-Olhavan tuulivoimapuiston kaavaa ei oltu vielä edes hyväksytty.

Tärkeää on tiedostaa, että yhtään tuulivoimalaa ei ole vielä rakennettu, eikä myöskään Fingridin Petäjäskoski-Nuojuankangas linjan paikkaa vielä ole lyöty lukkoon. Nyt on mahdollista muuttaa tuulivoimaloiden paikkoja Metsähallitukselta vuokratulta alueella, jotta sähkönsiirtoreitit voidaan viedä Metsähallituksen maan kautta. Tarvittaessa Yli-Olhavan tuulivoimapuiston osayleiskaava pitää avata, jotta sähkönsiirtoreitit voidaan toteuttaa maakuntakaavassa esitetyllä tavalla. Samalla kaavan avaamisen yhteydessä pitää tarkastella, että onko koko Yli-Olhavan tuulivoimapuiston rakentaminen edes tarpeellista, koska Suomi on jo sähköomavarainen ja nämä rakennettavat tuulivoimalat ovat vain yksityistä bisnestä. Tuulivoimarakentaminen ei ole enää Suomen sähköhuoltovarmuuden kannalta tärkeää. Lisäksi tuulivoimalasta aiheutuu ympäristölle ja alueen ihmisille suuret haitat ja hyötymenee vain harvoille.

Ongelman muodostaa myös se, että Hervan sähköasema on pulpahtanut esille päätettynä totuutena ja sen laajuus on tullut alueen asukkaille yllätyksenä. Lisäksi Hervan sähköasemalta puuttuu kokonaan YVA-arviointi. Yhdyn tässä yhteydessä Yli-Olhavan kylätoimikunnan ja muiden alueen yhdistysten kannanottoihin, joiden mukaan Hervan sähköaseman sijainti pitää tarkistaa uudelleen ja sähköasemalle pitää tehdä YVA-arviointi. Tämä vaikuttaa ratkaisevasti kaikkiin alueen sähkönsiirtolinjojen reitteihin.

Mielipide 16

En hyväksy YVA-selostuksessa esitettyjä Yli-Olhavan tuulivoimapuiston sähkönsiirron linjavaihtoehtoja, jotka on suunniteltu kulkevan yksityisten maiden kautta. Vaadin, että huomioon otetaan karttaliitteessä esitetty Metsähallituksen maan kautta kaavailtu Yli-Olhavan tuulivoimapuiston sähkönsiirtolinjan periaatteellinen kulkureitti. Reitti on merkitty karttaan nimellä "EHDOTETTU UUSI REITTI". Esittämässäni vaihtoehdossa läntinen ja itäinen sähkönsiirtolinja yhdistyvät Kuuselan sähköasemalla tuulivoimapuiston itäisellä osalla. Tästä yhdistetty sähkönsiirtolinja jatkaa suoraan tuulivoimapuiston läpi Hervan sähköasemalle. Tällä tavalla toteutettuna sähkönsiirtoreitistä tulee lyhin mahdollinen. Tarkka reitin paikka pitää määritellä vasta toteutusvaiheessa.

On oikeutettua ajatella, että tuulivoimapuiston sähkönsiirto viedään metsähallituksen maan kautta, koska osa voimaloista on metsähallitukselta vuokratulla maalla. Yli-Olhavan alueella on jo nyt poikkeuksellisen paljon sähkönsiirtolinjoja ja mahdollisen tulevan tuulivoimapuiston siirtolinjat vaikeuttaisivat tilannetta entisestään.

Samalla vaadin, että Fingridin Petäjäskoski-Nuojuankangas-linja siirretään Yli-Olhavan kohdalla valtion maalle, koska tuulivoimapuiston osayleiskaavan hyväksymisvaiheessa ei ole otettu huomioon maakuntakaavaan varattua Metsähallituksen maalla olevaa sähkönsiirtoreittiä. Tämä maakuntakaavan mukaisen reitin noudattaminen ohjaisi automaattisesti ja järkevästi myös Yli-Olhavan tuulivoimalan linjat valtion maalle.

Yli-Olhavan tuulivoimapuiston osayleiskaavan ollessa tekeillä kysyttiin Petäjäskoski-Nuojuankangas-linjan sijainnista Fingridiltä. Fingridin linjasuunnittelijan (nimi ja puh numero tallessa) mielestä Metsähallituksen maalle suunnitteilla oleva tuulivoima-alue estää sähkönsiirtoreitin viemisen maakuntakaavan mukaiselle reitille, koska se tulisi liian lähelle tuulivoimaloita. Kummallista oli, että Fingridillä jo tuolloin puhuttiin Metsähallituksen maalla

olevasta tuulivoima-alueesta jo olemassa olevana esteenä linjan viemiseksi Metsähallituksen maan läpi. Tuolloin Yli-Olhavan tuulivoimapuiston kaavaa ei oltu vielä edes hyväksytty.

Tärkeää on tiedostaa, että yhtään tuulivoimalaa ei ole vielä rakennettu, eikä myöskään Fingridin Petäjäskoski-Nuojuankangas linjan paikkaa vielä ole lyöty lukkoon. Nyt on mahdollista muu/aa tuulivoimaloiden paikkoja Metsähallitukselta vuokratulta alueella, jotta sähkönsiirtoreitit voidaan viedä Metsähallituksen maan kautta. Tarvittaessa Yli-Olhavan tuulivoimapuiston osayleiskaava pitää avata, jotta sähkönsiirtoreitit voidaan toteuttaa maakuntakaavassa esitetyllä tavalla. Samalla kaavan avaamisen yhteydessä pitää tarkastella, että onko koko Yli-Olhavan tuulivoimapuiston rakentaminen edes tarpeellista, koska Suomi on jo sähköomavarainen ja nämä rakennettavat tuulivoimalat ovat vain yksityistä bisnestä. Tuulivoimarakentaminen ei ole enää Suomen sähköhuoltovarmuuden kannalta tärkeää. Lisäksi tuulivoimalasta aiheutuu ympäristölle ja alueen ihmisille suuret haitat ja hyöty menee vain harvoille.

Ongelman muodostaa myös se, että Hervan sähköasema on pulpahtanut esille päätettynä totuutena ja sen laajuus on tullut alueen asukkaille yllätyksenä. Lisäksi Hervan sähköasemalta puuttuu kokonaan YVA-arviointi. Yhdyn tässä yhteydessä Yli-Olhavan kylätoimikunnan ja muiden alueen yhdistysten kannanottoihin, joiden mukaan Hervan sähköaseman sijainti pitää tarkistaa uudelleen ja sähköasemalle pitää tehdä YVA-arviointi. Tämä vaikuttaa ratkaisevasti kaikkiin sähkönsiirtolinjojen reitteihin.

Mielipide 17 (3 allekirjoittajaa, kuvia ei esitetä tässä)

Mielipiteemme koskee suunniteltujen sähkövoimalinjojen ja sähköaseman suunnittelua, haittojen arviointia ja haittojen korvauksia. Arvioimme ympäristövaikutuksena sähkövoimalinjojen vaikutusta metsätalouteen. Ympäristövaikutusten arvioinnissa tulee ottaa huomioon vaikutus luonnonvarojen hyödyntämiseen (laki ympäristövaikutusten arviointimenettelystä 5.5.2017/252, 2 § 1 mom 1d-kohta).

Esitämme mielipiteemme hankkeen ja ympäristövaikutuksen YVA-ohjelmaan yllä mainitussa hankkeessa kiinteistön (*tilan numero poistettu*) omistajana (näkyvä kuvassa 1). Metsäpalsta on ihan keskellä läntistä tuulivoima-aluetta. Metsäpalstaa rasittaa jo nykyisellään suuri voimajohtolinja ja sen suunniteltu laajentaminen. Palstan ihan lounaiskulmassa on nykyisin Fingridin 400kV voimajohto, minkä rinnalle on tulossa uusi Fingridin voimajohto, jota varten metsää joudutaan luovuttamaan edelleen. Yleisesti voimalinjoilla on merkittäviä vaikutuksia metsätaloukseen, koska puuston kasvua ja korkeutta rajoitetaan. Lisäksi voimalinjan vaikutus on pitkäkestoista. Voimalinjan alle jäävästä alueesta ei tule tulevaisuudessa metsätalouden tuloa eikä alue ei toimi hiilinieluna.

Kuva 1. Metsäpalsta (*tilan numero poistettu*) hyväksytty kaavakartta, Yli-Olhavan tuulivoimapuiston osayleiskaava. Metsäpalsta rajattu kaavakarttaan paksulla violetilla värillä, palstan sijainnin ilmoittamiseksi. Nykyinen Fingrid voimalinja menee palstan aivan lounaiskulmassa. (Lähde: kaavakartta "<https://ii.fi/voimassa-olevatkaavat>")

YVA-täydennystä koskevassa asiassa (Eltel Networks Oy & Enersense kirje 14.12.2023) kävi ilmi, että voimajohtoreitti onkin suunniteltu metsäpalstan (*tilan numero poistettu*) osalta (kuva 2) erittäin poikkeavasti verrattuna yllä olleeseen hyväksytyyn kaavakarttaan. Voimajohtoreitin uusi linjaus on erittäin epäsuotuisa metsäpalstan kannalta. Voimajohtoreitti halkaisee pitkänmallisen metsäpalstan pituussuunnassa kolmeen osaan ja vie noin

26% metsäpalstan kokonaispinta-alasta. Näin räikeä muutos voimajohtoreitin osalta tuli täytenä yllätyksenä ja muutos on mielestämme yhtä maanomistajaan kohden täysin kohtuuton.

Kuva 2. Metsäpalsta (*tilan numero poistettu*). 14.12.2023 kirjeessä tullut tieto suunnitellusta voimalinjasta. Metsäpalsta rajattu kaavakarttaan paksulla violetilla värillä, palstan sijainnin ilmoittamiseksi.

Metsäpalstalta on jo aiemmin menetetty maata Fingridin 400kV voimalinjaa varten. Lisäksi nykyistä linjaa levennetään Aurora linjaa varten (v. 2025) ja suunnitteilla on myös jo Aurora 2 (v. 2032). Mielestämme näiden linjojen rasitus on jo riittävä yhtä metsäpalstaa ja maanomistajaa kohtaan. **Kuvassa 2 näkyvä tuulivoimalle suunniteltu sähkölinja menisi parhaassa kasvussa olevan metsän yli, rikkoisi palstan pituussuunnassa kolmeen osaan ja n. 26% pinta-alasta jäisi linjan alle. Lisäksi voimalinjasta aiheutuva hakkuu vaikuttaisi negatiivisesti metsäpalstan hiilitaseeseen ja hiilinieluna toimimiseen.**

Sähköaseman sijainti tulee muuttua

Tuulivoimaloiden määrä on pienentynyt alkuperäisestä suunnitelmasta, ja erityisesti voimaloiden määrä läntisellä alueella on vähentynyt. Tästä johtuen läntisen alueen suunnitellun sähköaseman paikka ei ole perusteltu, vaan sen paikka tulee harkita uudelleen. Sähköasema voitaisiin sijoittaa tuulipuiston läntisen osa-alueen itäiselle laidalle, joten voimalinjojen rakennustarve lyhenisi useita kilometrejä. Haitat ympäristölle, luonnolle ja maanomistajille jäisivät huomattavaksi vähäisemmiksi ja hiilinieluja säästyisi. Näiden asioiden huomioiminen nostaisi myös tuulivoiman imagoa.

• **Vaarainhalmeentien (Suomela – Hyry) läheisyyteen / Vaarainhalmeen tien itäpuolelle rakennettava sähköasema. Tarve tuulivoimapuiston läntisen osa-alueen sähköasemalle poistuu. (Kuva 3)**

• Tuolta sähköasemalta 400kV:n voimalinja Petäjäskoski-Nuojua linjan viereen tai kokonaan **Metsähallituksen maiden kautta (Kuva 3)** -> säästyy noin 10 km 400 kV voimalinjan rakentamista -> joten läntinen Fingridin 400kV johtolinja ja sen läheinen maa-alue jäisi Aurora 2 -linja käyttöön

→

Tarve sähkönsiirtolinjalle ”tuulivoimapuiston läntinen osa-alue – Herva” poistuu, koska tuulivoiman sähkönsiirto menisi idempänä

Kuva 3. Kokonaan uusi sähkönsiirtolinja Metsähallituksen (valtion) maita pitkin, linja idempänä Vaarainhalmeentien itäpuolella (piirretty karttaan pinkillä värillä).

Pohjoisen alueen sähkönsiirtolinja tulee siirtää kokonaisuudessaan idemmäksi (Kuva 3)

Ympäristövaikutusten kannalta johtolinjojen tulisi pysyä pituudeltaan mahdollisimman vähäisinä, ja niiden tulisi noudattaa sellaisia reittejä, jotka ovat metsätaloudelle vähiten haitallisia. Johtolinjat aiheuttavat pitkäaikaista, käytännössä ikuista haittaa. Pysyvät avohakkuut tulisi minimoida, koska ne aiheuttavat metsäkatoa ja vähentävät hiilinieluja. Koska tuulivoimahankkeen alkuperäisestä suunnitelmasta on jäänyt pois läntiset tuulivoimalat, sähkönsiirtolinja tulisi mennä nykyistä suunnitelmaa idempänä.

- **Nykyinen Fingrid voimansiirtolinja 400kV ja sen läheisyys tulee "rauhottaa" linjan leventämistä varten (Aurora 2 linja). Minkään johtolinjan kokonaisleveys ei saa kasvaa kohtuuttomaksi.**
- **"Nykyinen sähkönsiirtolinja aiheuttaa osalle maanomistajista kohtuuttomia menetyksiä. Samat maanomistajat joutuvat luovuttamaan toistuvasti maita linjarakentamiseen."** (Yhteysviranomaisen lausunto lin Yli-Olhavan tuulivoimapuiston YVA-suunnitelmasta sekä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta 25.4.2019). **Onko tämä jätetty huomioimatta sähkölinjan suunnittelussa?**
- Yli-Olhavan tuulivoimapuiston osayleiskaava-alueen osayleiskaavaluonnoksessa 4.3.2020 todetaan "Metsäalueilla johtoalueen laajentamisesta voi maanomistajakohtaisesti aiheutua kohtalaista tai suurta haittaa joidenkin pienimpien metsäkiinteistöjen metsätaloustaloudelle erityisesti, jos Fingridin voimajohtojen johtoaluekin sijoittuu saman kiinteistön alueelle". **Eikö tämä lausunto tule ottaa huomioon sähkölinjojen / johtoalueiden suunnittelussa?**
- Usea sähkönsiirtolinja lähekkäin yksityisen maanomistajan maalla on kohtuuton ja heikentää myös luonnon virkistyskäyttöä
- Usean sähkönsiirtolinja lähekkäin on myös **turvallisuusriski** (hybridivaikuttaminen ym.).
- Voimalinja tulee rakentaa **minimoimalla hiilinielujen pienentäminen ja luontokato**, jotta vihreä siirtymä olisi perusteltua
- **Sähkölinjat ovat yhtä olennainen osa tuulivoimapuistoa** kuin itse voimalatkin ja se tulee ottaa huomioon hankkeen kokonaisvaikutuksissa
- **Voimalinjojen suunnittelu on jäänyt liian pieneen rooliin ympäristövaikutusten arvioinneissa** -> hankkeen kokonaisvaikutus tulee arvioida kokonaisuutena, jotta **metsäpalstat eivät tarpeettomasti pirstaloitu ja hiilinielut pienene**
- Voimalinjat tulee suunnitella pituudeltaan mahdollisimman pieneksi ja suunnittelun olla haittoja ehkäisevää -> **yksikään esitetyistä sähkönsiirtoreitistä ei ole kokonaisuutena hyväksyttävä**
- **Sähkönsiirtolinja tulee suunnitella menemään nykyistä suunnitelmaa idempänä -> vähentäisi rakennettavien johtolinjojen pituutta (huomioiden avohakkuiden minimointi ja ympäristöarvot)**. Linja menisi maakuntakaavassa osoitettua paikkaa.
- **Lisäksi tuulivoiman tarvitsema sähkönsiirto tulee toteuttaa Metsähallituksen (valtion) omistamia maita pitkin, kuva 3 (alueilla tehty taannoin runsaat hakkuut, joten hiilinielut eivät olennaisesti vähenisi entisestään).**

Laki eräiden ympäristön käyttöön vaikuttavien hankkeiden lunastusluvasta annetun lain muuttamisesta

1238/2023 (lähde: <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2023/20231238>), **tullut voimaan 1.2.2024** "4 § Sähköjohdon ja siirtoputken rakentaminen Sähköjohto ja siirtoputki on rakennettava teknisesti ja taloudellisesti toteuttamiskelpoisella tavalla siten, **että ympäristölle ja alueiden käytölle aiheutuvat haitat jäävät mahdollisimman vähäisiksi. Rakentamisesta ei saa aiheutua kenellekään enempää vahinkoa tai haittaa kuin on välttämätöntä.**

→ Pyydämme huomioimaan, että muuttuneen lain säädöksen 1238/2023 mukaan sähköjohto on rakennettava siten, että **ympäristölle ja alueiden käytölle aiheutuvat haitat jäävät mahdollisimman vähäisiksi.**

Tuulivoima-alueen sähkölinjojen vaikutus metsätalouteen ja metsien merkitys hiilinieluna

Sähkölinjoilla on erittäin olennainen vaikutus ympäristöön, maankäyttöön ja metsätalouden harjoittamiseen. **Tuulivoimahankkeissa sähkölinjojen alle jää enemmän maa-**

alueita kuin voimaloiden alle. Sähkölinjat huonosti suunniteltuina halkaisevat tarpeettomasti metsäpalstoja. Metsien merkitys hiilinieluna ei saa unohtua.

Perustuslaki 15§ ”Jokaisen omaisuus on turvattu.”, sisältää omaisuuden suojan. **On ELY-keskuksen velvollisuus arvioida onko voimalinjat suunniteltu siten, että haitta maanomistajille ja ympäristölle jää mahdollisimman pieneksi.** Vaikka korvaukset eivät kuulu YVA-menettelyn piiriin niin **ELY keskuksen tulee mielestämme arvioida asiaa, koska ne ovat olennainen osa metsätaloudelle aiheutuvan haitan taloudellista korvaamista.** Koska lunastuslain **korvaukset ovat olleet alhaisia, niin korvaukset eivät ole olleet kannustustekijänä hyvälle, ympäristöhaitat ja turhat avohakkuut minimoivalle sähkölinjasuunnittelulle.** ELY:n tulee arvioinnissaan ottaa huomioon, että tuulivoimapuiston olennaiset osat ovat sekä voimalat että sähkölinjat, ja sähkölinjat tulee suunnitella kustannustehokkaammin. Olisi oikeudenmukaista ja varmasti sähkölinjojen ympäristövaikutukset paremmin huomioivaa, jos tuulivoimayhtiö maksaisi vuokratuoton myös sähkölinjojen alle jääville metsäpalstoille.

Yllä mainitut seikat toivomme otettavaksi huomioon tuulivoiman sähkölinjan ja -aseman valintaa tehtäessä. Pyydämme saavamme erillisen kirjallisen vastauksen mielipiteeseemme sähköpostitse.

Mielipide 18

Yksinkertaistettuna mielipiteeni alueen lähettyvillä asuvana kansalaisena on, että vaihtoehto 0 (VE0) on oikea ratkaisu Yli-Olhavan tuulivoimasuunnitteluhankkeessa. Yli-Olhavan tuulivoimapuiston vaikutukset ovat tehty liian suppeasti. Tuulivoimapuiston vaikutukset luontoon ja sen elämistöön on tehty liian lyhyellä aikavälillä tarkasteltuna. Tuulivoimapuisto sijaitsisi liian lähellä asutusta. Yksiselitteisesti aivan liian paljon tuulimyllyjä aivan väärässä paikassa vaihtoehtoissa VE1 ja VE2. Tuulivoimapuisto tekee peruuttamatonta vahinkoa alueelle. Peruunkuulutan kunnan vastuuta asiassa.

Mielipide 19

Tuulivoimarakentamisesta uhkaa tulla ympäristön pilaamisen historiaan yhtä synkkä luku kuin mitä tuli teollisuuden jätevesien laskemisesta 1960-luvulla puhdistamattomina vesistöihin.

Fingridin toimitusjohtaja Jukka Ruusunen on osuvasti kutsunut 400 kV:n voimajohtolinjoja sähkönsiirron moottoriteiksi (Kauppalehti 26.6.2023). YVA-selostuksen täydennys ei anna oikeaa kuvaa siitä, miten tällaiset valtavat voimajohtolinjat pilaavat ympäristöä ja maisemaa vielä senkin jälkeen, kun tuulivoimalat ovat elinkaarensa lopussa.

YVA-selostuksen täydennyksen mukaan (s. 25) ”Voimajohton tekninen käyttöikä on 60–80 vuotta, jonka jälkeen voimajohto mitä todennäköisemmin perusparannetaan, mikä pidentää johdon käyttöikää 20–30 vuotta (Fingrid 2021).”

Kantaverkkoyhtiö Fingridin voimajohtojen tekninen käyttöikä voi hyvinkin olla 60–80 vuotta, mutta tuulivoimapuiston voimajohtojen käyttöikää ei pidä sotkea Fingridin voimajohtoihin. Tuulivoimapuiston voimajohtolinjalla ei ole käyttöä sen jälkeen, kun tuulivoimalat ovat lopettaneet toimintansa.

Tuulivoimaloiden elinkaari voi olla jopa yllättävän lyhyt. Tuulivoimalat eivät ole mitä tahansa rakennuksia. Rakennusten on yleensä määrä kestää käytössä useita vuosikymmeniä. Tuulivoimalat ovat kestoiltaan lyhytikäisiä, pikemminkin laitteita kuin rakennuksia. Tuulivoimaloiden keskimääräinen elinkaari on vain 25 vuotta (Tekniikan Maailma 28.12.2022 s. 65), mutta todellinen käyttöikä voi jäädä monestakin syystä huomattavasti lyhemmäksi.

Turbiinien huolto- ja korjauskulut kasvavat merkittävästi jo 10 käyttövuoden jälkeen. Varosien saannissakin voi tulla ongelmia. Tekniikka vanhenee nopeasti. Kukaan ei tiedä, kuinka kannattavia nyt rakennettavat maatuulivoimalat ovat edes muutaman vuoden päästä, puhumattakaan 10 vuoden päästä.

Rakennetaanko elinkaarensa päähän tulleiden tuulivoimaloiden tilalle uusia tuulivoimaloita, sitä ei tiedä kukaan. Ainakaan entisten perustusten päälle tuulivoimaloita ei voida rakentaa, koska perustukset eivät sitä kestä.

Tuulivoimapuistot ovat pääsääntöisesti tytäryhtiöitä. Niin myös Iin Huhtaharju Wind Farm Oy. Tämä on se yhtiö, joka YVA-selostuksen mukaan (s. 6) suunnittelee kysymyksessä olevaa Yli-Olhavan tuulivoimahanketta. Tuulivoimapuiston emoyhtiötä ja sen tunnettuvuutta hyödynnetään vain hankkeen markkinoinnissa. Vastuut ovat tytäryhtiöllä. Kenenkään ei pidä kuvitella, että tuulivoimapuiston emoyhtiötä ja sen takana olevia sijoittajia kiinnostaisi laittaa varojaan valtaviin tuulivoimaloiden purkamiseen ja alueen ennallistamiseen. Sama koskee tarpeettomaksi käyneitä voimajohtolinjoja.

Sijoittajat laskevat joka sentin. Keitä he sitten ovatkin ja mistä päin maailmaa siinä vaiheessa, kun tuulivoimaloiden purkaminen ja alueen ennallistaminen tulevat ajankohitaiseksi. Mikä voisi sijoittajia vähempää kiinnostaa kuin purkukustannuksiin ja alueen ennallistamiseen osallistuminen.

Tuulivoimapuiston työmaa voi pysähtyä jo ennen kuin ensimmäinenkään tuulimylly pyörii. Suuret tuulivoimaprojektit ovat tällä hetkellä vaikeuksissa ympäri maailmaa. Heilahtelevat sähkönhinnat, rakentamisen kohonneet kustannukset ja lainarahan kallistuminen ovat pysäyttäneet Suomessakin tuulivoimarakentamisen buumin. Teknisiä ongelmiaakin on ollut lopojen särkymisestä vastavalmistuneen tornin romahtamiseen. Kesken urakan voi mennä konkurssiin niin rakentaja kuin rakennuttaja.

Lestijärven valtavan tuulivoimapuistohankkeen pysähtyminen on vakava muistutus rakentamisen riskeistä yleensäkin ja erityisesti tuulivoimarakentamisen riskeistä. Hankealueelle on lehtitietojen mukaan tehty voimaloiden perustukset, tiet, sisäisen siirron voimalinjat ja sähköasemat. Voimaloiden pystytyksen piti alkaa elokuussa, mutta Siemens Gamesa ei ole pystynyt toimittamaan voimaloita. Tällä hetkellä ei näytä olevan mitään tietoa siitä, miten ja milloin töitä päästään jatkamaan. Lehtitietojen mukaan Siemens Gamesalla on sekä laatuongelmia että vakavia taloudellisia vaikeuksia.

Tuulivoimapuiston konkurssilla voi olla vakavat ympäristövaikutukset. Huollon puutteessa ränsistyvät tuulivoimalat ja voimajohtolinjat eivät sovi maisemaan ja ympäristöön. ”Luonnon monimuotoisuus” saa aivan uuden sisällön.

Hakusanoilla abandoned wind farms ja abandoned wind turbines voi käydä internetistä katsomassa, miltä lissä saattaa näyttää ehkä jo 10–15 vuoden kuluttua, jos

tuulivoimaloiden purkamiseen ei varauduta kunnolla jo ennakolta. Kuvissa näkyvät tuulivoimalat ovat sitä paitsi vaatimattoman kokoisia verrattuna nyt rakennettaviin tuulivoimaloihin.

Tuulivoimaloiden purkamisessa ja alueen ennallistamisen ei voida enää yhtään kauemmin luottaa tuulivoimayhtiöiden ja maanomistajien välisiin salaisiin sopimuksiin. Ympäristöministeriön verkkosivuilta onkin onneksi jo havaittavissa, että ministeriö on vihdoin ryhtynyt tosissaan selvittämään, miten tuulivoimaloiden purkamiseen pitäisi varautua. Mielestäni on aivan välttämätöntä, että tuulivoimayhtiöt veloitetaan Suomessakin lain voimalla antamaan ennen rakennustöiden aloittamista viranomaisille turvaavat ja riittävät vakuudet tuulivoimaloiden ja voimalinjojen purkamisen ja alueen ennallistamisen varalta. Niimenomaan sellaiset vakuudet, joiden perusteella viranomaiset pystyvät itse nopeasti tilaamaan purkutyöt ja alueen ennallistamisen. Työt eivät saa juuttua rahanpuutteeseen ja byrokratiaan. Muutoin tuulivoimaloiden ja voimalinjojen rakenteet jäävät kymmeniksi vuosiksi pilaamaan luontoa, kuten ovat jääneet kaivosten vaaralliset kaivannaisjätteet.

Edellä esittämäni viitaten katson, että Yli-Olhavan tuulivoimahanketta ja kaikkia muitakin tuulivoimahankkeita on lykättävä odottamaan ympäristöministeriön selvitysten valmistumista. Kysymys on kauaskantoisesta ja yhteiskunnallisesti erittäin merkittävästä asiasta. Lestijärven keskeytyneestä tuulivoimahankkeesta on otettava opiksi.

Lopuksi

Yhdyn myös siihen, mitä Yli-Olhavan kylätoimikunta, Yli-Olhavan metsästysyhdistys ry, Tauno Herman Korpelan hirviseura ja Yli-Olhavan maamiesseura ry yhteisessä lausunnossaan esittävät kysymyksestä olevasta YVA-selostuksen täydennyksestä.